

ÉLETTÜNK

XIV. évf. 1. szám (14. Jahrg. Nr. 1)

Az európai magyar katolikusok lapja

1982 január

A szolgáló szeretet útján

II. JÁNOS PÁL PÁPA APOSTOLI LEVELE ÁRPÁDHÁZI SZENT ERZSÉBET HALÁLÁNAK 750. ÉVFORDULÓJÁN

Lékai bíboros esztergomi érseknek, az érsekeknek, a püspököknek, a pápáknak, a szerzeteseknek és szerzetesnőknek, minden szeretett magyar hívőknek!

1. Ismét nagy örömmel fordulok hozzátok, kedves magyar testvéreim, Árpádházi Szent Erzsébet, a magyar nemzet és a magyar egyház csodálatraméltó leánya, boldog halálának 750. évfordulóján. Lélekben jelen akarok lenni köztetek Sárospatakon, Szent Erzsébet születésének helyén, ahol ezekben a napokban és ebben az évben számos zarándok ünnepli Szent István törzskének illatozó virágszálát.

Amikor „Szent Erzsébet asszony életéről” énekeltek és „sok jótételéről” emlékeztek, megelégednek előttetek a mindössze 24 évet élt fiatal asszony és édesanya századokat átragyogó elbűvölő alakja. — Veletek együtt szemlélem én is az eleven természetű kislányt, akinek lelkében tragikus sorsú édesanyja korán belecsepegtette Jézus és Mária szeretetét. Aztán Tübingiában, a Minnesangerekről híres Wartburg várában látjuk őt, ahol dinamikus lényével, előítéleteket nem ismerő szeretetével, azonnal meghódította környezetét. Krisztus szeretete sugárzott lényéből, Krisztus kedvében akart mindig járni. — A Keresztrefeszített előtt e szavakkal vette le fejéről a fejedelmi éket: „Hogyan viselhetnék én arany koronát, amikor az Úr tőviskoronát visel? — És értem viseli!”

Az alig tizennégyéves Erzsébet és a 24 éves Lajos élete szerelmükben teljesedett be. Istenben szerették és segítték egymást az istenszeretet útján. Kimondhatatlan hálával fogadták a Teremtőtől az új élet ajándékát. — Kit ne ragadna magával egy 15 éves édesanya ragyogó boldogsága, Lajos és Erzsébet tulcsorduló szeretete?

A magas Wartburg vára alatt volt egy nagy ház, amelyben igen sok beteget helyeztek el... Még ékszerait is eladta élelmészükre. Ugyanebben a házban sok szegény gyermek volt... Oly szeretetreméltó volt hozzájuk, hogy anyjuknak nevezték és amikor a házba lépett, hozzá futottak, körbefogták. Még különösebben dédelgette a betegeket, a gyöngéket, a nyomorékokat. Ölébe ültette őket és a fejüket simogatta.

Kifogyhatatlan örömeinek és oáadói szolgálatainak titkát egyszer maga fedte fel szolgálóinak: „Milyen jó dolgunk is van, hogy az Urat furdethetjük és Nekik megágyazhatunk...!”

Szent Erzsébet nyitott szemmel tekintett a társadalmi igazságtalanságok által okozott sebekre. Éhínség idején habozás nélkül kinyitotta az örgróf magtárait, élelmezte a messze földről hozzá özönlő szegényeket, ugyanakkor munkát is adott a kezükbe. Átlépve a kor társadalmi korlátait, maga is dolgozott, köz-

ben nevelte gyermekeit... Az öröm soha nem hunyt ki szívéből. „Aminek csak van, azt örömmel és szívesen kell adnunk”, — szokta mondani...

Az ismét gyermeket váró Erzsébetnek emberfeletti küzdelmet kellett vívnia, hogy férjét, a keresztes lovagot, elengedje a Szentföldre... Örök hitvesi egységük jeleként, születendő gyermeküket közös akarral felajánlották Isten szolgálatára. A háromgyermekes, alig húsz éves fiatal anya néhány hét leforgása alatt elvesztette hűséges hitvesét, rokoni pedig megfosztották anyagi javai használatától. Amikor Erzsébet látta, hogy Wartburgban nem élhet már lelkiismerete szerint, önként távozott onnan, Istenre bízva gyermekei és a maga jövőjét. Ebben is Krisztust akarta követni „aki kiüresítette magát és engedelmes

lett a kereszthalálig”. És most a kegyelem fényében látta meg, hogy számára is most ez az elkövetkező út... Nincstelenségében, mindenkitől elhagyatva, teljes létbizonytalanságban, ezért hangzott fel ajkán a Te Deum.

Miután bölcs szívóssággal biztosította gyermekei jövőjét, felöltve Szent Ferenc követőinek egyszerű szürke köntösét, nagypénteken ünnepélyesen lemondott saját akarataról, és egészen az imának és a szeretetszolgálatnak élt. Özönlöttek is hozzá a betegek, a kétségbeesettek... és ő sokaknak visszaadva egészségét és lelkükre csókolva isten békéjét, mondotta: „Látjátok, mindig mondtam nektek! Boldoggá kell tennünk az embereket!”

Halálos ágyán ezt a vallomást tette (dajkájának): „Tudd meg, hogy mindig

(Folytatás a 2. oldalon)

MENEKÜLÉS EGYIPTOMBA

Molnár C. Pál fametszete (1931)

HARSÁNYI LAJOS (1882—1959):

Üzenet Egyiptomba

Ó távol gyermek, jobb világ reménye,
Ki rejtve élsz bús csillagok alatt,
Tudd meg, csikordul már a sorskerék.
Lassan, nyugodtan jön a virradat.

Ki trónusát féltette tőled gyáván,
Gyilkos Heródes roskatag, beteg
S halálos ágyán rettegve vigyázza
Az elközelgő vészes percek.

Minden igaz szem Egyiptom felé néz,
Ahol növekszel hajnalpirkadatban
És várod, hogy a trombitáknak érce
Egyszer megzendül s zeng, zeng
szakadatlan.

Ó halld, dübörög trónja már a bűnnek!
A kor Heródes sírját ássa, ássa
S te távol gyermek, messze Egyiptomból
Hazajössz néped ősi trónusára.

„Sok a tennivaló”

olvasom egy autóra ragasztott kis plakáton. Ahogy közelebről megnézem, csupa függőleges vonalat látok: bal oldalon barna színűek és puskát ábrázol az első, majd fokozatosan elveszti fegyveralakját. Színe is változik, zölddé válik, a tetején egy piros folttal, míg jobb oldalra érve rózsaszín lesz belőle. Piros rózsaszín zöld szárral és levelekkel. A szeretet jelképe. Sokan egymás iránt való vágyódásukat fejezik ki egy szál piros rózsával. Egymás életébe színt, örömet, szeretetet akarnak vinni, hogy szebb legyen a problémáktól terhes élet. A rózsaszín így az élet jelképévé válik, mintegy a fejlődést jelképezi.

A fegyver az erőszak jelképe. Ahol megjelenik: félelmet kelt, használata sebesülést, vérvesztést, szenvedést, kínzó fájdalmakat okoz, esetleg halált. Háborúban megfordul a sorrend és többszöröse hatványozódik a szenvedés minden lehetséges formája. És nem csupán a harctéren. Az özvegyek, a férjüket váró feleségek, apjukra várakozó gyermekek, árva szemében, lelkében és életében állandó lakótárs lesz a félelem és rettegés az elhurcolt édesapa, a megkínzott férj sorsáért. Saját jövőjük bizonytalansága sokféle szörnyként kíséri őket, mely különböző alakban mutatja a rettenet valóságát, és a valóság rettenetességét.

Mélyen meghatott az ősi keresztény parancsot kifejező kis plakát. Jézus arra int bennünket: az erőszakra, a rosszra válaszoljunk jóval, szeretettel. „Legnagyobb szeretete annak van, aki életét adja barátaiért...” Ha arcod egyik felét megütik, tartsd oda a másik felét is (de ne üss vissza).

Mindenki igazolhatja tapasztalatból, milyen nehéz a jézusi tanítást megvalósítani. A világ két legnehezebb dolga: elviselni az igazságtalan erőszakot — mert az erőszak mindig igazságtalan, — és a megbocsátás. Olyan nehéz, mint fegyverből rózsát létre hozni.

Induljunk ki szűkebb környezetünkben: mennyi tennivalónk lesz, amíg családi vagy baráti körünkben néhány fegyvert rózsává változtathatunk. Amíg az éles szavakból megértő szó lesz... Amíg az egoizmus rejtett vagy nyílt lánzdöfés helyett szeretettől áthatót megégyezés jön létre... Amíg régi haragosok kezeit nyújtanak egymásnak... Amíg családi értékeinket, a hűséget, a szeretetet, a megértést, a közösséget, a jószágot — és még sok mindent — épségben megtartunk és kivetjük magunkból azokat a kívánságokat, amelyek egy más személlyel talán több élvezetet ígérnek — addig jó úton járunk. Egyszóval: akad tennivaló, nem is kevés...

Ha Isten iránti hálából embertársaink felé megértést és segítőkétséget tanúsítunk, függetlenül attól, hogyan fogadják... ha az Isten népevel szívesen ünnepeljük vasárnaponként a közös áldo-

(Folytatás a 3. oldalon)

PROF. DR. MEHRLE TAMÁS OP:

A mennyország örökkévalósága

Cikkünk címe csodálkozást válthat ki. Miért beszélünk külön a mennyország örökkévalóságáról? Talán nem örök a kárhozat is? Igen, a kárhozat is örökké tart, de ez az örökkévalóság más jellegű mint a mennyorszáé. Beszélhetünk ugyanis tágabb értelemben és szorosabb értelemben vett örökkévalóságról. E két fogalmat szeretnénk tisztázni.

A TÁGABB ÉRTELEMBEN VETT ÖRÖKKÉVALÓSÁG

Gyermekkorunkban, talán a katekizmus órára a tisztelendő bácsi a következő módon próbálta velünk megértetni az örökkévalóságot. Képzeld el egy nagy hegyet. Ehhez a hegyhez százévenként egy kis madár röpköd és csőrével egyet koppint rajta. Ez így történik millió és millió éven át. Mikor fog el majd a hegy? Mikor sikerül a madárkának az egész hegyet lebontani? Mi gyerekek persze azt mondtuk, hogy soha. De igen, felelte a tisztelendő bácsi, hisz a madár minden alkalommal egy porszemnyit letöröl a hegyről. Sok sok millió év múlva a hegy csak elfogyna. Nos ekkor mennyi idő telt volna el az örökkévalóságból? Semmi idő sem telt volna el az örökkévalóságból, még egy másodpernyi idő sem! Gyermekkorunkban ezt a szemléltető magyarázatot csodálkozva hallgattuk, és valamelyest mégiscsak megértettük mily titokzatos dolog lehet az örökkévalóság. Pedig ez a képletes leírás mégsem alkalmas arra, hogy megértesse velünk a mennyországot. pláne Isten örökkévalóságát, sőt bizonyos értelemben megtévesztő is, mert azt a benyomást keltheti, hogy az örökkévalóság nem egyéb mint végnélküli idő.

A tágabb értelemben vett örökkévalóság csakugyan nem más mint végnélküli idő. Hitünk szerint a világnak kezdete volt, tehát ily szempontból nem örök, csak Istennek nincsen kezdete. De lesz-e a világnak vége? Vége lesz hitünk szerint az emberiség történelmének. Ily értelemben kérdezték Jézust tanítványai: „Mi lesz a jele eljövetelednek és a világ végének?” (Mt 24, 3). Jézus pedig, miután leírt bizonyos előjeleket ily értelemben mondja: „Csak akkor jön el a vég” (Mt 24, 14). De sem az anyagi világnak, sem a szellemi világnak nem lesz vége. Az utóbbinak azért nem, mert a szellem nem lévén részekből összetéve, romlatlan, halhatatlan és ezért a természet szerint nem szűnik meg létezni. Isten ugyan megvonhatná a szellemnek — anyagnak vagy emberi léleknek — a létét s az visszastüllyedne a semmibe, de ezt nem teszi meg, mert minden teremtményt fenntart természetének megfelelő módon. Ami az anyagi világot illeti, ugyancsak azt kell mondanunk, hogy hitünk szerint az anyag sem szűnik meg teljesen, hisz Isten az embereket feltámasztja testük szerint, tehát anyagi testet ad nekik. Hogy az emberen kívül eső anyag is örökké tart majd, erről lehetne vitatkozni. Jézus ugyan azt mondja: „Ég és föld elmúlik, de az én igém el nem múlik” (Mt 24, 35), de az elmúlás alatt alighanem csak változást kell értenünk. Az anyagi lények állandóan változnak, elenyésznek, tönkremennek, de az anyag mégis fennmarad. Talán így lehet érteni Szt. Pál kijelentését is: „E világnak az alakja elmúlik” (1 Kor 7, 31). A Jelenések könyvének a szerzője úgy látja, hogy a trónon ülő „elől menekült a föld és ég, és nem maradt számukra hely (Jel 20, 11). Másrészt azt írja: „Akkor új

eget és új földet láttam. Az első ég és az első föld elmúlt” (Jel 21, 1). A trónon ülő pedig azt mondja: „Ime, újjakotok mindent” (Jel 21, 5). A Szentírás nem akar nekünk sem természettudományi sem filozófiai tájékoztatást adni, azonban annyi bizonyos, hogy az anyagi világra vonatkozóan inkább átalakulást mint megsemmisülést sejtet.

ÖRÖKKÉTARTÓ IDŐ

A változó lények, de főképpen az anyagi lények sajátos tartama az idő. Az idő ugyanis változáson alapul. Ha valami változik, akkor léttartamát feloszthatjuk részekre: múlt, jelen, jövőre. Ami volt, az már nincs, ami lesz, az még nincs, ténylegesen mindig csak a jelen pillanat van. Értelmünkkel az egyik lény időtartamát a másikéhoz hasonlítjuk: mondhatom, hogy anyám hosszabb ideig élt mint apám. Alapul véve egy meglehetősen szabályos állandó változást, pl. a földnek napkörüli keringését, vagy saját tengelye körüli forgását, a változó lények időtartamát évek vagy napok szerint mérhetjük. Nos, az összes anyagi lény, mint ahogy a természettudósok is kimutatják, állandó és sokféle változásnak van alávetve, létük időben valósul meg. De a szellemi lények is változnak: hol erre gondolnak, hol másra, hol ezt akarják, hol amaszt, hol ezt szeretik, hol egy másikat. Nos az elkárhozott lelkek — és a föltámadás után az elkárhozottak testül-lelkestül — változási folyamatnak vannak alávetve, tehát időben élnek. Mivel azonban ennek az időnek Isten akaratából soha sem lesz vége, örökké élni fognak, örökkétartó, végnélküli időben lesznek. Ezt nevezhetjük tágabb értelemben vett örökkévalóságnak.

A SZOROSABB ÉRTELEMBEN VETT ÖRÖKKÉVALÓSÁG

A szorosabb értelemben vett örökkévalóság tulajdonképpen Isten sajátja. Nemcsak azért, mert nincsen kezdete és vége, hanem azért, mert nem változik. A változás ugyanis tökéletlenséget foglal magában: ami változik, létének mindig csak egy megszabott tartama szerint valósul meg. Ami voltam, az már nem vagyok, ami leszek, az még nem vagyok, ténylegesen mindig csak a jelen pillanatban vagyok. Csak az abszolút változatlan lény lehet abszolút tökéletes lény. Istenben nincsen változás, számára nincs múlt és jövő és a kettő megsvéien folyó jelen, hanem a változatlan álló jelen. Ez az isteni jelen a szorosabb értelemben vett örökkévalóság. Újabban egyes teológusok feltételezik, hogy Istenben is van változás. Ezzel megszűnne Isten tökéletessége is, mert mindig csak a múlt és jövő közé szorított jelennek örveendhetne. E téves felfogás metafizikai vérszegénységre vall, és abból ered, hogy egyesek nem tudnak felemelkedni a földi lények véges kategóriáin. A véges lény számára a tökéletesség csak változás árán szerzhető meg, és ezért számára a fejlődés tökéletesebb mint a változatlan. Sőt mivel az elérhető tökéletesség is, mely a változás által elérhető, mindig csak véges tökéletesség, a véges lény számára a fejlődés, változás kívánatosabb mint a változatlan. Nem így van Istennél. Isten minden tökéletességet ténylegesen birtokol és azért nem fejlődhet, mert nincs újabb tökéletesség, melyet elérhetne. Számára tehát a változatlanság nem tökéletlenség, hanem tökéletes-

ségének a jele és sajátja. Isten a világ teremtése által sem tökéletesült s nem is lett szegényebb létben. A változás a rajta kívül álló lények sajátja. Ha Istennek abszolút transzcendenciáját, a világhoz viszonyuló abszolút „másságát” fenn akarjuk tartani, akkor el kell ismernünk abszolút változatlanágát és örökkévalóságát is.

Olvasóink elnézését kérjük e látszó-

A szolgáló szeretet útján

(Folytatás az első oldalról)

nagyon boldog voltam!” — 1231 november 16-ról 17-re virradó éjjel boldog mosollyal üdvözölte Haláltestvért, aki örökre egyesítette őt Krisztussal és szeretetével. — Alig telt el négy év, az élet-szentségről európaszerte híres fejdelem-asszonyt IX. Gergely az Egyház szentjei sorába iktatta.

*

2. Szeretett magyar testvéreim! Szent Erzsébet mindmáig világító példaképe azoknak, akik a szolgáló szeretet útján követik Krisztust. Elsősorban azonban példaképek nektek, XX. századi magyar katolikusok... **Mindenekelőtt hozzátok fordulok, katolikus fiatalok!** Tekintsetek Árpádházi Szent Erzsébetre, törekedjétek megfejteni élete titkát. Krisztusra fogtok találni, akit már ismertek, de akit talán még eléggé nem szerettek. Verjétek gyökeret és vessétek alapot a szeretetben. (Ef 3, 17) És figyeljétek a szívetek mélyén felhangzó isteni hívásra. Merjétek odaadni életeteket Krisztusnak és Őbenne testvéreiteknek. Szegények mindig lesznek veletek (Jn 12, 8). Nézzetek körül figyelmesen saját környezetetekben, aztán a kórházakban, kihűlt családi fészkekben, szeretetthonokban... és megtaláljátok azt az idős testvért, magányos beteget... testi-szeleimi fogyatékos, akiben Krisztust szolgálhatjátok. „Amit egynek a legkisebbek közül tesztek, Nekem teszitek!” (Mt 25, 40). Hogy Szent Erzsébet szellemében vállalni tudjátok ezt az apostoli küldetést, mélyítsétek el hiteteket Krisztusban, rendszeresen használjátok... a kegyelemeszközöket, hogy „lakjék Krisztus a szívetekben” (Ef 3, 17).

Elmélkedjétek ebben a jubileumi évben Szent Erzsébet boldog családi életéről, hitvesek, családayák és családapák! Megingathatatlan hűséggel ragaszkodjatok egymáshoz! Legyetek meggyőződve arról, hogy a következetes keresztény élet nem akadály, hanem kiolthatatlan tüzforrása egymásiránti szereteteknek. Szenteljétek meg egymást, segítsétek egymást a Krisztuskövetés útján! Gondoljátok arra, hogy Erzsébet mellett Lajosra is szentként tekint a tübingi nép! Imádkozzatok naponta együtt is, tudva, hogy ott van köztetek Krisztus. Őbenne lehettek azzá, amivé a házasság szentsége erejével lennetek kell: egy testté, egy lélekké. **És fogadjátok hálaival a Teremtő Isten legszebb ajándékát, az új életet amely fogantatása első pillanatától szent és sérthetetlen. Alakítsátok otthonotokat családgyházzá, neveljétek gyermekeiteket a hitre. Az a hitoktatói tevékenység, amely a családon belül folyik, egészen különleges adottságokkal rendelkezik és semmi egyéb nem helyettesítheti.**

Szenteljétek meg gyermekeiteket! — Tanítsátok meg őket Krisztus és Egyháza szeretetére. Isten népe önzetlen szolgálatára. Mélyítsétek el magatokban azt a

lagos érdektelen metafizikai magyarázatok miatt, de szükségesek voltak, hogy a mennyország sajátos örökkévalóságát valamelyest megérthessük. Isten ugyanis a mennyország. Mennyország önmaga számára. Hogy lehet mások mennyországa? A teremtmények hogy vegyenek részt szorosabb értelemben vett örökkévalóságában? Következő cikkünkben majd kifejtjük, most csak szögezzük le Isten abszolút változatlanágát Szt. Jakabbal, aki azt mondja róla: „Nála nincsen változás, sem árnyéka a változandóságnak” (Jak 1, 17).

meggyőződést, hogy hitvalló életetek példájával és hitetek átadásával nyújtótok gyermekeiteknek a legtöbbet. Szentek szüleit lehettek, amint Szent Erzsébet harmadik gyermekét, Gertrudot is boldogként tiszteli a Premontrei Rend.

Órízétek a családgyház bensőséges légkörét, de ugyanakkor nyilatkoztok meg Isten országának építésének nagy feladatára. Legyetek az egyetemes szeretet kuszgárzó központjai.

A modern társadalomnak különös szüksége van **Krisztusba öltözött nőkre és férfiakra**, akik odaadó örömmel végzik a szeretet ezerféle szolgálatát, akik édesanyaként és édesapaként ölelik át és segítik új életre korunk szeretetben, megértésben, hitben, anyagi és szellemi javakban szűkölködő szegényeit... Tekintsetek Árpádházi Szent Erzsébetre, mindnyájan, szeretett magyar testvéreim! Ismerjétek fel benne az „irgalomban gazdag Isten” (Ef 2, 4) szeretetének csodáját és felénk irányuló hívását.

Legyetek büszkék arra, hogy a magyar földből sarjadott Erzsébet, Európa, sőt a világ ismert és szeretett szentje lett. Korát meghaladó távlatokban gondolkodott, zseniális szívvel megérezte a szeretet egységesítő erejét és az egység mély igényét. A krisztusi igazság szabaddá tette arra, hogy egységet építsen két nép között, hogy hidat verjen szembenálló társadalmi osztályok között, hogy egyesítse magában az életszentség eszméjének különféle megnyilvánulásait és végül, hogy boldog egységbe vonja a szívetek.

Kérjétek hát Árpádházi Nagy Szent Erzsébet, e rendkívül időszerű szent közbenjárását szeretett hazátokért, a nemes magyar népért, valamint a nemzeteknek a kölcsönös szeretetre és tiszteletre épülő egységéért.

3. A megfeszített és föltámadt Krisztus nevében, az ő messiási művének szellemében, mely az emberi nem történelmében mindenkor jelenlévő marad, fölemeljük szavunkat és imádságunkat, hogy a történelem jelen szakaszában ismét megmutatkozzék az a szeretet, mely az Atyában van, a Fiú és a Szentlélek által. — Mária közbenjárásával könyörgünk, aki szüntelenül hirdette a „nemzedékről-nemzedékre” szóló irgalmat. De imádságunkban azok közbenjárását is várjuk, akikben a Hegyi Beszéd szavai már valóra váltak: „Boldogok az irgalmasok, mert ők majd irgalmat nyernek!” (Dives in misericordia 101.)

Hogy a Szent Erzsébet jubileumi év mindnyájatok Krisztusban való megújulásának sorsfordító esztendeje legyen, a Magyarok Nagyasszonya szeretetébe ajánlak benneteket, szeretett magyar testvéreim, és különleges szeretettel küldöm nektek apostoli áldásomat.

Joannes Paulus PP II

Szent Péter Székéből
1981. november 12-én.

FEHÉR HÁZ
Washington

Magyar szabadságharcosok napja

Huszonöt évvel ezelőtt a magyar nép felkelt hazája idegen megszállói ellen, hogy kivívja a szabadsághoz, a demokráciához és az önrendelkezéshez való jogát.

Közülük ma sokan állampolgárai az Egyesült Államoknak. Tapasztalataik és kitartó hűségük azon ideálok iránt, amelyekért harcoltak, új erőt és értelmet adott Nemzetünk minden nép szabadsága és igazsága iránti elkötelezettségének.

Az Egyesült Államok Kongresszusa egyértelmű elhatározással felhatalmazta és kérte az Elnököt, fejezze ki tiszteletét ama bátor magyar férfiak és nők emléke előtt, akik oly hősiességgel harcoltak, hogy elérjék törekvéseik valóra váltását egy túlerőben lévő katonai hatalommal szemben.

EZÉRT MOST ÉN, RONALD REAGAN, az Amerikai Egyesült Államok Elnöke, ezerkilencszáznolcvanegy október huszonharmadikát a Magyar Szabadságharcosok Napjának nyilvánítom. Felszólítom az Egyesült Államok népét: erősítse meg újból a hitünket és reményünket, hogy egy napon minden nemzet békés úton elérí majd a célját: a demokratikus szabadságot és önrendelkezést, amelyért az Önök nemes népe anynyit áldozott.

ENNEK TANUBIZONYSÁGAUL, ezt az okmányt aláírással láttam el ezen a napon, október huszonkettedikén, Urunk születésének ezerkilencszáznolcvanegyedik és az Amerikai Egyesült Államok Függetlenségének kétszázhatodik évében.

Ronald Reagan

„SOK A TENNIVALÓ”

(Folytatás az első oldalról)

zatban az Isten bárányát... ha nem hagyjuk magunkat zavartatni, mert időnként fel kell állni és közösen válaszolni az Úr hozzánk intézett szavaira... ha lankadásnak indult lelki életünket szemléljük, rájövünk arra: valóban sok a tennivaló...

Az új év küszöbén döntsük el: fegyvert ragadunk-e, ha valaki sért, vagy akarunk-e neki inkább egy szál rózsát nyújtani.

Rózsás újesztendőt kívánok mindnyájuknak!

FEJŐS OTTÓ

Kiadóhivatalunknál kapható könyvek

- Mindszenty József: Napi jegyzetek 480 old. vászon köt. DM 32.— § 15.—
Kardinal Mindszenty: Erinnerungen 4. kiadás, vászon k. DM 40.— § 22.—
Közi Horváth József: Mindszenty bíboros, zsebkönyv DM 6.— § 4.—
Az Irodalom Világa (szerk. Horváth Ferenc) Irodalomelméleti alapvetés, 100-nál több versillusztrációval, kb. 300 old. vászon köt. DM 15.— § 10.—
Szamosi József: Máriacelli emlékkönyv, képes ka'auz 46 - ebből 32 színes - képpel DM 12.— § 6.—
Légiszállításnál + portókölttség.

Megrendelhetők: az „Életünk” kiadóhivatalánál,
Oberföhringerstr. 40,
D-8000 München 81, W. Germany.

HORY LÁSZLÓ:

Hernyótalpakkal a Madonna árnyéka ellen

— A „HERCEGOVINAI LOURDES” SZÉTROMBOLÁSA —

Jugoszlávia monopol-pártja nemcsak megoldhatatlan gazdasági nehézségekkel küzdökdi és a nemzetiségi nyugtalanokdást igyekszik elfojtani, hanem a Madonna árnyéka ellen is hadakozik.

Vepries egy kis hercegovinai falucska a Madjugorje déli istenhátamegetti csücskében. Amikor a hatóság egy katolikus páterrel tartóztatott, nem is sejtette, milyen lavinát indít el. De a lelki lavinának ugyanaz a veszélyes tulajdonságuk, mint a hólavínaké, senki sem tudhatja: ki és mit temetnek maguk alá.

Jelenleg nagy sajtópolémia tombol Jugoszláviában; az egyházi hierarchia nem egy főpapja is kivonta „teológiai kardját”. A szócsatának — ez a legfurcsább — már 11 kommunista párttag esett áldozatul, kizárták őket a pártból, mert az „ellenességhez” pártoltak át, további 48 párttag pedig heves intést kapott, hogy ha nem fúj visszakozt, akkor az említett elvtársak sorsára kerülhet.

De miért ez a nem mindennapi izgalom?!

Hat iskolás kislány azt állítja, hogy előttük többször megjelent a Szűz Mária, sőt beszélt is hozzájuk, többek közt azt mondta: „Erősnek kell maradnotok hitetekben, a világ tele van hitetlenekkel és árulókkal.”

Az első jelenés állítólag a múlt év nyarán, június 24-én történt. De azóta is többször megjelent előttük a Szentszűz — állítja a gyerekek sziklaszállárdan minden fenyegetés, félrevezető szándékú hízelkedés és mesterkedés dacára. Az efféle szenzáció persze futótűzként terjed, kivált egy balkáni kommunista országban, egy kis faluban, ahol a disznóölés is nagy esemény és napokig közbeszéd témája. Sok ezer hívő és még több kíváncsi felkerelkedett tehát, hogy saját szemével lássa a „csodát” Hercegovinában. Hozzájuk nem volt a Madonna oly kegyes, mint választott, ártatlan leánykáihoz és eddig egyszer sem mutatkozott a kíváncsi „zarándokok” előtt.

Az „égből jövő intervenció” a pártideológusokat és biztonsági szerveket kínos védekezésbe kényszerítette. A helyi hatóságok elvesztették a fejüket, mert a marxista biblia efféle meglepetés ellen nem tartogat semmiféle hatásos gyógyszert. A helyi

szocialista és politikai szervezetek a hajukat tépték és az sem használt semmit, hogy Mosztárban összetrombitáltak sebtében egy Interkomunális Konferenciát, amelynek feladata lett az egész problémát bagatellizálni és bebizonyítani, hogy tulajdonképpen csak „tipikus babonáról” van szó, amely éretlen gyerekek fantáziájából kelt életre. A párt elfogadta a konferencia átlátszó indokolását, hogy a gyerekek pártszempontból rendezetlen és zilált családi viszonyai okozták az egészet, amelyet „hallucinációnak” minősítettek.

Érthetetlen és igen kínos volt a rendszernek, hogy sok-sok párttag is kezébe vette a vándorbotot, hogy tanúja legyen a „vepriesi csodának”. Miután más nem volt kéznél, a szélsőjobboldali mumus, a kiirtathatlan Usztasa-mozgalom maradványainak akciójáról kezdtek beszélni. A lapok azt jelentették, hogy számos ifjúsági csoport a „zarándoklitról” hazatérőben szélsőséges horvát nemzeti dalokat énekelt és a párt ellen izgatott. Hat fiatal embert le is tartóztatott és gyorseljárás során 14 hónapig terjedő fogságra ítélték. Egy ottani szerzetes, Jozo Zovko is fogdába került, mert prédikációjában állítólag támadta a rendszert és mert az általa Rómába, a Katolikus Ifjúsági Olimpiára vezetett csoport tagjai „Usztasa-jelvényeket” viseltek. A hivatalos, két hetenként megjelent katolikus újság, a „Glas Koncilia”, is foglalkozott az ügyvel, amely a mosztári körzeti bíróság elé került tárgyalásra.

Az elkeseredetté vált polémiában a pártajtó megkockáztatta azt az állítást is, hogy a katolikus hierarchia főhadiszállása készítette elő a Madonna állítólagos megjelenéseit. A mosztári katolikus püspök a pártajtó és a propagandisták gyanúsításait és támadásait energikusan visszautasította.

Egy váratlan közbeeső „megoldás” nemcsak a horvát katolikusokat, de számos orthodox papot és hívőt is felháborított. A közelmúltban ugyanis, a jelenések színterén felvonult egy láncaltapas, nehéz gépekkel felszerelt „építő-egység” és legázolt, szétrombolt mindent, ami útjába akadt. A „hercegovinai Lourdes”-nak jelenleg már nyoma sincs. Kérdés, hogy ezzel vége lett-e a „vallásháborúnak”?

Ratzinger bíboros érsek elhivatása Rómába

II. János Pál pápa a távozó 76 éves Franjo Seper kardinális helyére az 54 éves Ratzinger József München-Freisingi érseket hívta meg a Hitkongregáció — Szent Officium — élére.

Ez a kinevezés magas egyházi kitüntetést jelent nemcsak Ratzinger bíboros, hanem a német egyház számára is.

A Pápát a kinevezésnél több fontos szempont vezethette: Ratzinger bíboros teológiai tanár volt 25 éven keresztül a Regensburg-i egyetemen. A II. Vatikáni Zsinat idején Höffner Köln-i bíboros érseknek, a Német Püspöki Konferencia fejének pedig teológiai tanácsadója.

Ratzinger bíborosra, mint teológusra és lelkipásztorra, nagyon jellemző az a beszédje, amit novemberben Szent Korbinian ünnepén mondott el a Freising-i dómban. Ebben a beszédben óvta a híveket a „kényelmes kereszténység”-től (Christsein), amely olyan tetszetős ráadás, ami semmibe sem kerül. Krisztus nemcsak a segítő jóság és irgalom szavait használta, nála megtaláljuk a kemény ellenállást a kényelemszeretet, a haszonság és a jogtalansággal szemben. — Nem hiányoznak ma olyan emberek, akik azt mondják: „a hitnek tiltakoznia kellene és ellenállnia az evilági hatalommal szemben”. Ha közelebbről nézzük őket, azonnal kitűnik, hogy az ilyen csoportok igazában csak pártjuk hangszórói. Egészen más, amikor az Egy-

ház a tényleges hatalmaknak és a kor tényleges bűneinek áll ellen: ha a házasság szétbomlasztását, a család szétrombolását, a meg-nem született gyermek megölését és a hit elferdítését ostorozza, ilyenkor hirtelen szembeállítanak vele egy olyan Jézust, aki csak csupa irgalom lenne és aki mindent elnézne.

Az igazi Jézus más volt: „Egy olyan Jézust, aki mindent „megért” — nem feszítettek volna keresztre”.

Az új nagy felelősséget, úgy mint elődje, Seper bíboros, Ratzinger is vonakodott magára venni. II. János Pál pápa azonban meggyőzte. — Félig tréfás, félig komoly megjegyzéseket hallani most már a „német hatalomátvételtől” a Vatikánban. A komoly vélemény az, hogy ez a „hatalomátvétel” csak hasznára lehet az egyetemes Egyháznak.

H. F.

MAGYAR LELKIGYAKORLAT

Fribourq-ban (Svájc). a Bertigny lelki gyakorlatos házban: 1982. március 19-én péntek estétől március 21. vasárnap ebéd utáni. A lelki gyakorlatot P. Bácsváry Róbert SJ tartja.

Részvételi díj teljes ellátással személyenként Fr. 90.—, házaspároknak 2 személyre Fr. 160.—. Jelentkezés március 10-ig:

Huba Judit - Neptunstr. 10. - 8032 Zürich
Telefon: 01 / 251 55 54, este 8 után

CHIARA LUBICH:

Isten mindenkinek otthont nyújt

EVANGÉLIUMI ELMÉLKEDÉS

Bizonyára hallottál már arról, hogy korunkban a keresztények egységre törekednek. Ez nemcsak a katolikus egyházat érinti, hanem a keresztény egyházak nagy részét. Jézus követői már nem az évszázadok során keletkezett különbségeket hangsúlyozzák, hanem az újraegyesítést keresik. Ez az indítás, ez a törekvés biztosan a Szentlélektől származik. Ő sugalmazza nekünk, hogyan cselekedjünk, és ha erőnk fogytán van. Ő hív meg az imára is. Az egységért imádkoznak a keresztények ez év januárjában egy hétig. Erre az évre együtt választották az alábbi jelmondatot, amely a közös útkeresést megvilágítja:

HOGY MINDENKI OTTHONT TALÁLJON TEBENNED, Ó URUNK.

Utalás ez a 84. zsoltárra, amelyben a száműzetésből hazatérő zsidók vágya fogalmazódik meg: menjünk fel a templomba, ahol megpróbáltatásaink áldássá változnak, és a szétszórt nép ismét megtalálja egységét az egyetlen Úrban.

A zsidó nép üldözése és kivonulása a jelenlegi egyház életét is jelképezi. De a keresztények nem a sivatagon keresztül vándorolnak egy valóságos földre és templom felé, hanem igazi hazájuk, a mennyország felé.

Melyik út vezeteti őket ehhez a célhoz? Jézus maga. Amikor Tamás apostol a Mestert kérdezte: „Uram, nem tudjuk, hová megy, hogyan ismerhetnénk az utat?” — Jézus így válaszolt: „Én vagyok az Út, az Igazság és az Élet” ((J 14. 6).

Ha Jézus az örök hazába vezető út, akkor Őt kell követnünk. Megkeresztelkedésünk és hitünk által tehetjük ezt. Mivel mi keresztények mind Őbenne vagyunk, egymáshoz is közel vagyunk, és így testvérekké válunk. Mindent meg kell tennünk, hogy az egymást összetartó köteléket ne szakítsuk szét. Egymást szeretetben kell elfogadnunk, és kereszténységünket egymás iránti tiszteletben megélnünk. Ebből következik, hogy meg kell próbálni hibáinkat kijavítani, a feszültségeket csökkenteni, az egymást szétválasztó akadályokat lerombolni.

Jézus útján, a Szeretet útján úgy juthatunk előre, ha kapcsolatainkban családiasabbak, szeretetteljesebbek vagyunk, Ha megbocsátásban, egymásrafigyelésben, kölcsönös segítségben, csalódásaink és reményeink megosztásában, testvériségben élünk:

HOGY MINDENKI OTTHONT TALÁLJON TEBENNED, Ó URUNK.

Teljesen ez csak az örök életben válik valóra, ahol Isten nemcsak együtt van népével, hanem teljes közösségben él vele. Isten minden lesz a mindenben, jelen lesz az emberek között, akik szemtől-szemben látják Őt.

Mi azonban már most is megélhetjük ezt a valóságot, hiszen Jézus megígérte, hogy közöttünk lesz, ha ketten vagy hárman az Ő nevében összegyűlnek. Szeressük meg tehát Neki azt az örömet, hogy egymást kölcsönösen szeretve megtapasztaljuk az Ő jelenlétét. Ha így teszünk, a mi kis szeretet-közösségünk kisugárzása sokakat magához vonz, középponttá válik, mert — amint Jézus mondta — ha mindnyájan egyek vagyunk, a világ hinni fog.

(Fordítás az eredeti olaszból)

YVES DE DARUVÁR:

Két testvérnép közös sorsa

Cikkünk szerzője, Yves de Daruvár, — apai ágon magyar, anyja révén francia — már mint fiatal ember a francia hadseregben harcolt előbb Észak-Afrikában, majd Normandiában és résztvett az ellenállási harcokban. A francia Becsületrend parancsnoki keresztjének tulajdonosa és a Résistance (ellenállás) hőse. 1971-ben Párizsban jelent meg Trianonról írt francia nyelvű könyve, amely később több nyelven is napvilágot látott. Itt következő cikke az 1981 okt. 18-án Torontóban Lengyelország és Magyarország közös történelmi szerepéről és részlete.

A lengyel és magyar nép közös sorsa a történelemben minduntalan megismétlődik. A második világháborúban is Lengyelország és Magyarország volt Európa két legjobban feldúlt állama. Előbb a németek szállták meg e két országot (1944 márciusában ugyanis Magyarországot is legigázták), majd az oroszok „szabaddították fel” őket, amint ezt mondani szokás, 1945 elején. Tragikus végszerűséggel Varsó elpusztítása 1944 októberében folyt le 63 napos német ostrom után, ami alatt az oroszok lábhoz tett fegyverrel álltak és vártak, nem sokkal utána meg Budapest ment tönkre az oroszok 50-napos téli ostroma folytán és a magyar főváros épületeinek mindössze 22%-a maradt meg.

A Vörös Hadsereg jelenléte ellenére — vagy inkább annak következtében, — hiszen nem lehet elfelejteni a sok rémséget, amit a „baráti nép katonái” zúdítottak a két szerencsétlen országra (gyilkosságok, erőszakoskodások, rablások stb.) — az 1945-ben lefolytatott első választások Magyarországon csak a szavazatok 17%-át juttatták a kommunistáknak, 1947-ben 22%-ot (Lengyelországban 28%-ot) s még akkor is csak az általuk vezetett koalíció javára. Ami utána történt, ismeretes tény: 1949-ben a sztálini diktatúrát vezeték be BIERUT-tal Lengyelországban, RAKOSI-val Magyarországon. Mindkét országból „népi demokráciát” faragnak szovjet-módra mintázott alkotmánnyal, oroszosító törekvésekkel, a cárok eljárását utánzó vallásüldözéssel. A két ország hercegprímását, MINDSZENTY bíborost Magyarországon és WYSZYNSKI bíborost Lengyelországban bebörtönzik sok más egyházi méltósággal és még több pappal egyetemben. A kommunisták ugyanis hamar rájöttek arra, hogy csak a lengyel és magyar Egyháznak maradt elegendő ereje arra, hogy elnyomásukkal szembe szálljon.

Sztálin halála után 1953-ban enyhülés állt be, amit a XX. pártkongresszus még jobban megerősített. Rákosi és Bierut Oroszországba menekültek, a két ország értelmisége, sajtója és közvéleménye mozgolódní kezd hosszú megkötöttség és némaság után. 1956 június 28-án Poznanban kitör az első lázadás, ami 50 ember életébe kerül (Nagyboldogasszony ünnepén Czestochowa-ban egymillió lengyel országban Gomulkát, Magyarországon Nagy Imrét csaknem egy időben rehabilitálják. Külön kiemeljük, hogy október 19-én a varsói „barrikádok nélküli forradalom” szolgált minden más eseménynél jobban buzdításul a magyaroknak, kik a történelem folyamán mindig osztották a lengyelek érzelmeit. A lengyel példa a magyarokat egyre jobban feltűzelte és végül Budapesten 1956 október 23-án egy Lengyelország melletti nagy tüntetésre került sor, melynek során az egyetemi hallgatók és a munkások Bem tábornok, az 1848-as lengyel hős szobrát megkoszorúzták, s ez a megmozdulás lett az 1956-os Magyar Forradalom kiindulópontja. Így tulajdonképpen a Var-

sóban kipattant szikra robbantotta fel a Budapesten felhalmozódott puskaport.

A lengyelek és magyarok 1956-ban is ugyanazokat a célokat kívánták megvalósítani: a szovjet csapatok távozását, sajtó- és rádiószabadságot, szabad választásokat. S ha nem Magyarországon indulnak meg a forradalmi események, akkor minden valószínűség szerint Lengyelországot érte volna el a magyarok sorsa. Az oroszok brutális beavatkozása Magyarországon területén volt ugyanis Gomulka legjobb érve arra, hogy a magyar forradalmat követő napokban a lengyeleket féken tartsa. S bár az orosz fenyegetések a fejük fölött lebegtek, még ekkor is a lengyelek mutattak legtöbb rokonszenvet és szolidaritást a magyarok iránt s ők fejezték ki legjobban méltatlankodásukat a kegyetlen és gyalázatos orosz megtorló intézkedésekkel szemben, még a forradalom leverése utáni későbbi hetek folyamán is.

Jóllehet a két országban 1956 októberében végbement események lefolyása, eszközei és méretei nem is voltak egyenlők, azok következménye sajnos mindkét népre nézve ugyanaz lett. Az oroszok Kádárral fojtották vérbe a magyar forradalmat, Gomulká-val pedig Lengyelországban az ottani megmozdulást tértették el valódi célkitűzéseitől.

De a Történelem megerősöskolása mindig megbosszulja magát. A megtorlás, legyen az kegyetlen vagy kesztyűs kézzel végrehajtott, nem oldja meg a kérdéseket, legfeljebb csak elfedi őket egy időre. Manapság azt tapasztaljuk szerte a világban — nevezetesen Lengyelországban, ahol ellenállhatatlanul jelentkezik a sürgető, türelmetlen és mélyről feltörő kívánság az eddigi állapotok megváltoztatására — hogy a nemzeti élet annál erősebb és tüzetesebb, minél inkább kénytelen a föld alá menekülni, s hogy végeredményben az üldözések mindig csak a belső erők tekintélyes megnövekedéséhez vezetnek. Azt mondhatnók, hogy ma csakúgy, mint tegnap, a nemzeteket ért csapásokból fakad azok öntudatának megerősödése és sorsuk felemelkedése.

„A rövid életű sikerek keserősége és a látszólag hiábavaló áldozatok dacára, — s bár az állítólagos bölcsesség azt tanácsolja, hogy ne ringassuk magunkat hiú ábrándokba, s jóllehet az elfásultság tétlenségre ösztönöz és arra, hogy keressük a megegyezéseket, a Nemzet mégis fennmaradt” — írja Henri de Montfort „Lengyelországi története” c. művében. De ugyanezt mondhatjuk el Magyarországról is, ahol a látszat ellenére ma sincs felejtve az 1956-os, ideiglenesen elfojtott reménység.

Igen, — a lengyel és a magyar nép minden rájuk zúdult sorscsapás ellenére is él s a jövő nem fogja jóslatunkat megcáfolni — hogy a nemzeti gondolat megerősödve fog kikerülni és ez a két testvérnép csodálatra méltó hitének és rendíthetetlen reményének lesz köszönhető.

Mert végső értelmezésben csak a nemzet akarata lehet döntő. Ezért kell kü-

lönleges hódolattal adózni e két „testvérnépnek”, mely Európa közepén csodával határos módon biztosította fennmaradását, ami csak ennek a nemzeti élniakarásnak erejével és rendkívüli szilárdságával magyarázható meg, mely évszázadokon keresztül mindig megmutatkozott náluk. Számátalan tragédiával átszőtt hosszú történelmük folyamán sem a lengyelek, sem a magyarok nem mondtak le soha, egy pillanatra sem szabadságukról és nemzeti sajátosságukról.

II. János Pál pápa legelső levele, amit egy Püspöki Konferenciának írt, jellegzetesen éppen a magyar püspöki karhoz szólt 1978 decemberében. E levélben a Szentatya felidézi, hogy szeretett hazáját, Lengyelországot mennyi szál fűzi a magyar néphez, szomszédságuk, közös történelmük, meg közös sorsuk miatt is.

A lengyelek és a magyarok, e két, Michelet francia történész által „lovagiasnak” nevezett nép feltámadása mindenképpen be van írva a történelem könyvébe. Előbb-utóbb mindkét ország

vissza fogja nyerni szabadságát és függetlenségét s azzal együtt politikai és gazdasági fejlődésének normális feltételeit. E folyamat ismét lehetővé teszi majd számukra sajátos földrajzi és történelmi szerepük nagyszerű betöltését is Közép- és Kelet Európában.

1849 június-júliusában Worceil Stanislas gróf, lengyel emigráns, „Polska i Wegry” (Lengyelország és Magyarország) címen írt cikksorozatában nyilatkozott így: „Nem véletlen és alapítlan rokonszenv fűzi össze egymással a lengyeleket és a magyarokat, hanem nyolc évszázad történelme. A kudarcok és győzelmek közös emléke, az egykori nagyság és a jelen megalázottság tudata eltéphetetlen kapcsot jelent a két nép között és barátságukat európai, közös történelmi hivatásuk is kimélyíti. Magyarország és Lengyelország emlékeztet olyan két hatalmas, évszázados fára, melynek törzsei egymás mellett emelkedtek a magasba, de gyökereik a föld alatt messze elnyúlva, láthatatlanul és szétválaszthatatlanul egymásba fonódtak. Ezért van az, hogy egyikük életereje és egészsége másikuk fennmaradásának és fejlődésének lett feltétele.” (Franciából ford.: Babocsay Zoltán)

Moszkva és az ideológia

Kormány- és pártlapok írják: Pravda — a Lenin-kolhozából jelentik, hogy a szomszéd falu templomában sok fiatal házaspár és gyermekeiket is megkereszteltetik. Az Izvesztiaiban — egy fiatal ember felháborodva közli, hogy még komzomol-cok (ifjú kommunisták) és párttagok is megkereszteltetik a gyermekeiket, és hogy egész divat lett a fiataloknál keresztet hordani a nyakukon, a szobákban pedig a sarokban ott vannak az ikonok.

Ideológusaik fölhívják a Párt figyelmét arra, hogy a harcos ateizmust nem veszik elég komolyan. A Pravda szerint, a vallás nem hal ki automatikusan és önként sem az ifjúság értelméből, sem az emberek szívéből. A vallásos szokások szívósságáról főleg a Szovjetunió ázsiai részeiben panaszkodnak. Még a kommunista funkcionáriusok sem mondanak le a vallásos szertartásokról. Üzbekisztánban azt hangoztatják az emberek nyilvánosan, ha valaki igaz üzbék, akkor muzulmán is.

Még felnöttek is megkereszteltetik magukat. A Biblia nagyon keresett cikk a Szovjetunióban és ajándékba kapni nagy kitüntetéset és megtiszteltetéset jelent.

Országszerte járja a mondás — megvetéssel — ha egy fiatal ember a Pártba lép „karriert akar csinálni!” Ha nyíltan kereszténynek vallja magát: „Bátor és egyenes ember!”

A szovjet sajtó ezeket a jelenségeket a „burzsoá propagandával” magyarázza. Az Izvesztia szerint, azok közt akik megkereszteltetik a gyermekeiket, a hívők kisebbségben vannak, mert csak szokásból vagy a nagyszülők unszolására teszik; különben a nagymama nem őrizné a pozány gyermeket, vagy mert a vallásos szomszédok nyelvtől félnek. Azt bevallja az Izvesztia, hogy az új kommunista szertartások szokások bevezetése: névadás, ifjúvá avatás, házasság, nem népszerűek. A tulságosan szürke hétköznapi sorában, nagy vonzóerőt gyakorol ma is az orosz tömegekre az ortodox Egyház a maga szín pompás, misztikus szertartásaival és sokszor megragadó dallamaival.

Az Izvesztia óv attól, hogy a keresztcsék hordása csak izlés vagy divat dolga, és semmi köze a világnézethez. Nem lehet ezt a divatot összetéveszteni a Rock'n Roll-lal és a Beat-zenével. Az sem engedhető meg, hogy a fiatalok „kíváncsiságból” vegyék kezükbe a Bibliát, vagy járjanak istentiszteletra.

Ezekben az elemzésekben néha ott bujkál a burkolt beismerés, hogy a kommunizmus talán mégsem teljes értékű válsáppótlék. — A Szovjetszkájá Rosszija

idéz egy falusi papot, aki arra a megjegyzésre, „ha az öregek meghalnak, nem jön senki többet a templomba”, mosolyogva válaszolta: „Akkor újjak jönnek, mert a kor az örök; ha az ember megkomolyodik, akkor a lélek Isten után kérdez és így elvezeti hozzánk”. — A Szovjetszkaja Rosszija így fejezi be: „Mi kommunisták értünk ahhoz, hogy kell a tömeggel foglalkozni, de nagyon keveset értünk ahhoz, hogy kell az egyes emberrel foglalkozni!” (Die Welt)

A PÁPA BIZTONSÁGA

Amióta II. János Pál pápa, felépülése után újra megkezdte a nyilvános tömegfogadásokat, különböző biztonsági intézkedéseket léptettek életbe esetleges újabb merénylet elhárítására. A Szentatya változatlanul keresi a közeli kapcsolatot az emberekkel, egészen közel lehet hozzá férfközni, kezét is lehet vele fogni. De addig, amíg az ember eljut idáig, a Szent Péter téren többszörös ellenőrzésen kell átjutnia. A roppant teret fehér fa-korlátokkal több mezőre osztják fel, és az egyes mezőnyök bejáratát őrzik. A pápai emelvény közelébe csak igazolással lehet jutni. A Szentatya fehér nyitott „terepjáró” kocsija, mikor a tömegben vágott folyosón elhalad, gyorsabban hajt, mint a május 13-i merénylet előtt. Másik kocsija, egy Mercedes 300-as, amelyben Rómát vagy környékét látogatja, golyóbiztos üveget kapott, ezen kívül páncéllemezekkel látják el. Amikor a pápa Rómában, vagy a Castel Gandolfo-i rezidencia erkélyén megjelenik, golyóbiztos üveglap védi mellmagasságig. Ha elhagyja a Vatikánt, mindig mentőkocsi követi. A Szent Péter téren — ahogyan az a repülőtereken szokásos, bevezették az elektromos készülékekkel történő vizsgálatot. Egyetlen napon pl. 400 kést vettek el a látogatóktól, akik az audiencia befejezése után természetesen visszakapták azokat.

II. János Pál pápa a merénylettel kapcsolatban nemrég ezt mondotta: „Isten megadta nekem, hogy az elmúlt hónapokban érezzem a halálfélelmet és a szenvedést”. — Azt, hogy megmenekült, a Szentatya Isten kegyelmének és ajándékának tekinti.

NOSZLOPI LÁSZLÓ (Budapest):

A stressz és orvossága

Selye János, tudós biológus hazánk-fia, külföldön működve lett világhírű annak a jelenségnek felfedezésével és vizsgálatával, amit úgy nevezett, hogy „stressz”. Az elnevezést a mindennapi élet nyelvhasználatából vette át, és hatására felfigyelt rá egyfelől az orvosok, másfelől a nagyközönség tábora.

Az orvostudomány és a lélektan számára a stressz olyan probléma, amelynek kutatására még nincsenek meg teljes mértékben az eszközeink. A stressz jelenségét létrehozó tényezők az egészség és a munkaképesség ellenségei. A stressz-reakciókat az emberi szervezetben különféle ingerek, pl. lárma, hőség, hideg, műtéti beavatkozás, stb. hozhatják létre, vagy más emberek viselkedése, ha ezek az ingerek feleletül a vere-ség fájdalmas érzelmét váltják ki abban, akit érnek. A szervezetet károsítják, mert fenyegetésként hatnak. A stressz-hatást embernél és állatoknál egyaránt ki lehet mutatni: Az állatok magatartása ilyen esetekben a támadás vagy a menekülés. Az ember fejlettebb értelmi tevékenysége azonban képes a stressz reakciójának ilyen vagy amolyan módosítására, az állat viszont szomatikusan kötött formában reagál. Stressz esetén hormonális és idegingerek irányítják a mellékvese működését, ez határozza meg, mennyi stressz-hormon kerül a vérbe. Ezek hatására szökik fel a vérnyomás és a pulzus száma.

Már régóta ismert a stressz-mechanizmus hatása a szív és vérkeringés, továbbá a gyomor és a bélrendszer zavara-ra, sőt a rák keletkezésében is van bizonyos szerepe. Így a félelem — amint állatkísérletek bizonyítják — meggyorsítja a tumor (rosszindulatú daganat) keletkezését. A nagyvárosi környezet, az egzisztenciális félelem, a munkahelyi és a magánéletbeli konfliktusok, a fenyegető jövőtől való rettegés is lényeges szerepet játszik a stressz kiváltásában. A gyakorló orvosnak tehát a betegség okainak megállapításakor figyelembe kell vennie az általános élet-körülményeket is, hiszen az ember és milióje, a szellemi környezet is, szorosan összefonódik. A gyógyuláshoz tehát lelki segítségnyújtás is szükséges.

Ember és természet viszonya az utóbbi évtizedben alaposan megváltozott. Ebben nem csupán az atomenergia, a levegő- és vízszennyeződés játszik szerepet, sokkal inkább az, hogy tartósan megzavarodott az ember helyes viszonya az örömhöz és a fájdalomhoz, a gyönyörhöz és a lemondáshoz. Szóval az emberek világnézetével, erkölcsi meggyőződésével, érzületével, hitével van baj. Egyetlen tényező van, amely képes az embert a válság kátyujából ki-mozdítani, és ez nem más, mint a keresztény valláserkölc és hit.

A hívő és hite szerint élő keresztény teljesebb, gazdagabb életet él, mint az átlagember. A keresztény emberben az ember mivoltának egésze bontakozik ki. Más ember hozzá képest töredékes, félbenmaradt lény. Krisztus követése ma sem luxus tehát, ellenkezőleg: az egyén és az emberiség számára egyaránt létszükséglet.

Az emberek megismerhetik, hogy a saját szenvedéseiket a szeretet hiánya okozta. Az ipari civilizáció nagy ígérete, a természet legyőzése, az anyagi bőség, az emberek esélye a korlátlan szabadságra és maximális boldogságra

Az Egyház életéből

II. János Pál pápa a világszervezet, az ENSZ agrárügyi szervezetéhez, a FAO-hoz intézett üzenetében az élelmiszertermelés jobb megszervezését és igazságosabb elosztását sürgette. Kifejtette a pápa: a világ valamennyi kormányának össze kell fognia, hogy eleve megakadályozzák éhínség fellépését a világ bármely pontján. Ebben a munkában részt kell vennie minden országnak, tekintet nélkül arra, hogy ott milyen társadalmi és gazdasági rendszer érvényes. Rámutatott a Szentatyára: a világon jelenleg kerekén 800 millió ember él abszolút szegénységben, számosan vannak olyanok, akiknek az élelme már a következő napra sincs biztosítva. Ezen változtatni kell, mert minden egyes embernek alapvető joga nemcsak az, hogy legyen mit ennie, hanem az is, hogy jól lakják. Éppen ezért új nemzetközi rend kialakítására van szükség, amely biztosítja minden ország élelmiszerellátását. Az elég gyakran jelentkező élelmiszerhiány, vagy éhínség oka nem kizárólag a természeti csapás. A világ eleget termel ahhoz, hogy mindenkit ellásson, de változtatni kell az elosztás módszerén. Mindenek felett pedig új agrárpolitikára van szükség, mert a bajok egyik gyökere a mezőgazdaság és a paraszti tevékenység általános leértékelésében keresendő.

*

II János Pál pápa nemrégiben fogadta a németországi Konrad Adenauer Alapítvány vezetőit, akik a „Rerum Novarum” kezdetű pápai enciklika 90-ik évfordulója alkalmából Rómában tartottak közgyűlést. A Szentatyára a fogadáson a munka, a munkás, és a munkáltató viszonyáról beszélt. Hangsúlyozta, hogy a „Rerum Novarum”-ban XIII. Leó pápa már a multszázad végén rámutatott a munka méltóságának a fontosságára, valamint arra, hogy a munkásságnak joga van szervezkednie önálló, független érdekképviselete megteremtésére. A munka méltósága nélkül az emberhez méltó társadalom sem lehetséges. Ő maga, II. János Pál „Laborum exercens” című körlevelében fejtette ki, hogy a jelen korban a munka világa éppen olyan súlyos problémák előtt áll, mint a multszázadban az ipari forradalom kezdetén. Ma is nagy igazságtalanságok tapasztalhatók, s az új helyzetben is meg kell találni az emberi munka méltóságának biztosítását. Hangsúlyozta a Szentatyára, hogy szükséges a munkások beleszólási joga a munka irányításába.

*

II. János Pál pápa terbevette két világhírű zarándokhely, Fatima és Lourdes meglátogatását, szó van újabb lengyelországi útról, ezenkívül Genfben felkeresné az Egyházak Világtanácsát és szándékában van meglátogatni Jeruzsálemet is. A menetrendben szereplő országok pedig: Anglia, Kanada, Spanyolország és Ausztria. Ausztriai utazására 1983 őszén kerülne sor.

*

LESZ-E MOSZKVAI ÚT?

II. János Pál pápa adott esetben hajlandó elmenni Moszkvába. Egy újságíró

nem teljesülhet, legfeljebb transzcendens értelemben, a keresztény lelkiesség talaján. Ne arra törekedjünk hát, hogy minél többet birtokoljunk, hanem — amint Jézus Krisztus figyelmeztet — lelkünknek ne valljuk kárát, mert ebben az esetben „mi használ, ha az egész világot megnyerjük is”.

kérdésére válaszolva azt mondta, hogy Moszkva a világ egyik nagy keresztény központja, Moszkva „a harmadik Róma”. A pápa ezzel az orosz ortodox egyház egyik hagyományos kifejezését használta és az orosz kereszténység nagy hagyományaira utalt.

*

Pappászentelés Bangkokban

Thaiföld fővárosában, Bangkokban 30 ezer hívő vett részt tíz új fiatal pap felszentelésén. Ennek az ázsiai országnak a lakossága kerekén 45 millió, s a lakosság 92 százaléka buddhista. A katolikusok száma 200 ezer, de az egyház jelentékeny szerepet játszik a szellemi életben. Egy 1971-ben, tehát tíz évvel ezelőtt alapított szemináriumban eddig összesen 160 katolikus papnövendék végzte el tanulmányait. A mostani pappászentelésnek külön figyelemreméltó jelensége, hogy a felszentelési szertartásba beiktatták buddhista szerzetesek szertartásának néhány elemét is.

*

VESZPRÉM NAGY ÜNNEPE

A közelmúltban, 1981 nov. 5-én emlékezett meg a keresztény magyarság Árpád-nazi Szent Imre herceg halálának 950. évfordulójáról. Legutóbbi számunkban ezért közöltük egy régi, ismeretlen magyar szerző gyönyörű Szent Imre himnuszát Kosztolányi Dezso nem kevésbé gyönyörű fordításában. Az évtordulo adta az alkalmat, hogy II. János Pál pápa az Istentiszteleti Kongregáción keresztül a veszprémi székesegyházat b a z i l i k a m i n o r c m m e l t ü n t e s s e k i. Veszprém volt ugyanis, illetve a Gizella királyné által alapított ősi székesegyház, Imre herceg tisztasági fogadalmának színhelye.

A megtisztelő címadományozást nov. 21-én Lékai primás hirdette ki és ő mutatta be az ünnepi szentmisét is. Az egyházmegye hívei, Veszprém, Zala és Somogy hűséges katolikus népe tömegesen vett részt a székesegyház lélekemelő szép ünnepségén.

*

A KNA nyugatnémet Katolikus Hírügynökség közli Cserháti József pécsi püspök, a magyar püspöki kar titkárának nyilatkozatát a bázisközösségekről. Cserháti szerint e kisközösségek egy része és a hivatalos egyház között konfliktus veszélye fenyeget. Az ellentéteket párbeszéd útján kellene megoldani. Cserháti foglalkozott Kovács László ifjúsági lelkész ügyével is, akit Lékai bíboros félrevezetés miatt szóra szállt azért, hogy fiatalok, lelkiismereti okokra hivatkozva, megtagadják a fegyveres szolgálatot. Cserháti utalt arra, hogy ebben a kérdésben a magyar püspöki kar nem képviselhet más álláspontot, mint a vatikáni zsinat. Tudnunk kell, hogy a vatikáni zsinat elismeri a jogot arra, hogy valaki, lelkiismereti okokból elutasítsa a fegyveres katonai szolgálatot. Cserháti szerint a magyar állam nem tulságosan örül a katonai szolgálat megtagadását célzó mozgalomnak. Cserháti úgy látja: az egyháznak fontos szerepe lehet abban, hogy a társadalomban megszűnjék „az ellenség” iránti gyűlölet, az „ellenségben” való gondolkodás.

A Báthoryak jelmondata

Legutóbbi számunkban egy Erdélyből kapott levélrészlet számolt be Bálint Lajosnak a gyulafehérvári székesegyházban történt püspökké szenteléséről. Az új püspök a Báthoryak egykori jelmondatát választotta magának: „Frustra vivit, qui nemini prodest!” vagyis: „Hiába élt, ki senkinek sem használt!” — Levélírónk ehhez érdekes megjegyzéseket fűzött. Elmondja, hogy Bálint Lajos, amíg Csíkszentdomokos plébánosa volt, sokat foglalkozott a plébániája területéhez tartozó Pásztorbükkel, ahol Báthory Endre bíborost, Erdély fejedelmét 1599-ben meggyilkolták.

A Báthoryak, így Báthory Endre is, sajnos, maguk ellen bősztítették a székelységet azzal, hogy megfosztották ősi jogaitól, tehát a „nemes határőr nemzetet” szinte lefokozták. Kapóra jött ez az oláh „Vitéz Mihály — Mihai Vi-teazul” Munténia-Havasalföldi vajdának. Csalfa ígéretekkel, kihasználva a székelyek megbántott hangulatát, vezetőik közül egyeseket sikerült a maga oldalára állítani. Ezek közé tartoztak Kristály András és Eördögh Balázs is, akik a csatavesztése után Lengyelország felé menekülő Báthory Endre bíborosfejedelmet Csíkszentdomokos határában, Pásztorbükken, orvul meggyilkolták.

„Még gyermekkoromban — írja levélírónk — a gyilkosság helyén fából épült kápolna állott, ahová minden évben a halál évfordulóján a plébánia népe, zászlók alatt kivonulva, búcsút tartott. Mint gyermek, magam is résztvettem ilyen búcsún. Aztán az öreg kápolna összeomlott.

Mikor Bálint Lajos Domokosra került, megpróbált engedélyt szerezni a kommunista katólagóktól, hogy új kápolnát építtessen azon a helyen, de nem kapott rá engedélyt. A volt kápolna mellől azonban a régi tölgyfa-keresztet, hogy a kommunistáktól megmentse, elvitette és a plébániatemplom várfalszerű kőfalánál, mely a templom és a cinterem (= temető) körül húzódik, — állította fel. A Báthory tölgyfakereszt most is ott látható. Régi, róvott sorok örökítik meg a történetet rajta”.

A KATOLIKUS SZEMLE ÚJ SZÁMA

A legújabb Katolikus Szemle (1981, 3) az ötvenhatos magyar forradalom kiértékelése jegyében készült és stílusosan Illyés Gyula: „Egy mondat a zsarnokságról” c. versével kezdődik. A szerkesztőség hármaskörkérdésére: Miben van a magyar forradalom maradandó hatása; mi az időszerező mondanivalója; él-e és mennyiben a nyugati világban? — a következők válaszolnak: Balla Bálint, Büky Barna, Bruner György, Fejtő Ferenc, Feketekuty László, Gosztonyi Péter, Halász Péter, Hanák Tibor, Horváth Árpád, Kendé Pál, Méray Tibor, Mihályi Géza, Ölvedi János, Révész László, Tóth János, Tóttósy Ernő és Vida István. — Cs. Szabó László kitérve az egyenes válaszadás elől — nyilván régóta áhított otthoni publikációs lehetőségeit félti — egy érzélgős „sztorit” ír le nem sok elhithető erővel.

A forradalom dokumentumaiként közli a Szemle XII. Pius pápa 1956 okt. 28-án, illetve nov. 5-én keltezett két apostoli levelét; és idézeteket kapunk Mindszenty bíborostól, Bibó István, Szabó Lőrinc, Déry Tibor írásaiból. Az „Eszmé és Művek” rovat Kapisztrán Szt. Jánosról (Mihályi Géza), Fáy Ferencről (Vásárhelyi Vera) és a Második Magyar Mérégről (Kerényi Magda) szóló cikkeket tartalmazza.

A Katolikus Szemle előfizetési díja Németországban egy évre DM 30.—. Megrendelhető: KMEM-Szekretariat, Oberfohringerstr. 40. D-8000 München 81.

(—)

MINDSZENTY BIBOROS

magyar nyelvű életrajza

Közi Horváth József

tollából, zsebkönyvben.

Megrendelhető az Életünk szerkesztőségénél (Máriacellben Sümegh Lóthár atyánál) és az összes magyar lelkész-nél.

Ára Európában 6.— DM, tengerentúltra 4.— dollár.

Hazai figyelő

A NAGYMAROSI ZARÁNDOKÚT

Tíz éve jönnek össze katolikus fiatalok a Dunakanyarban, a nagymarosi templomban együtt énekelni, imádkozni és hálát adni. A zarándoklat céljáról ezt olvassuk az ÚJ EMBER egyik számában:

„Furcsának, első hallásra talán gőgösnek is hangzik, ha azt mondjuk: nagyot akarunk! Meg akarjuk változtatni ezt a világot. Valahogy úgy, ahogy a kovász a lisztet, hogy tápláló kenyér legyen. Mi jobbá és emberibbé, sőt istenivé akarjuk tenni ezt a világot. És milyen eszközökkel? Távol áll tőlünk minden erőszak. Nem akarunk bírni lenni senkinek. Nem akarunk semmiféle politikát űzni. Mi a világnak azt a részét akarjuk megváltoztatni, amelyet testiünk határol. Elsősorban önmagunkat akarjuk jobbá, igazabbá és becsületesebbé tenni. Azért jövőnk időnként össze, hogy ebben a törekvésben erősítsük egymást.”

A KISEBBSÉGÉRT SZÓT EMELNI MA SEM AJÁNLATOS

A MOZGÓ VILÁG kifogásolja, hogy a mai ifjúság nem ismeri a határon túli magyarok helyzetét. Még ma is sűrű csönd övezi legújabbkori történelmünk legnagyobb kérdését. „Felajánlások folynak tőlünk 15 ezer kilométerre élő hazafiakért, de a Budapesttől pár száz kilométerre élőkéért nem, amint a Kígyó utcai koldusokéért sem. Elhallgatni létezésüket már nem lehet, de szót emelni értük még ma sem ajánlatos. Akárhogy is, ez az internacionalizmus meg lehetőségen önkényes értelmezésére vall”.

PIACI GONDOK KOLOZSVÁRON

Románia súlyos közellátási problémáit — a jelek szerint — a közelmúltban bevezetett élelmiszer korlátozások sem oldják meg. Ceausescu azt ajánlotta honfitársainak, hogy egyenek kevesebbet, mert a túltápláltság egészségtelen... Különösen kritikus a helyzet a magyar lakta vidéken. Októberben már azok a kolozsvári piacok is kiürültek, ahol korábban a háztáji kertek termékeit árulták a termelők. Már nemcsak a burgonya, a paradicsom és a zöldpaprika, de hagyma is hiányzott. A távolabbi megyékből szállított hagymát 15-20 lejért kínálták a gazdák. A piacfelügyelőség súlyos pénzbüntetésekkel sújtotta a várfalvi, bágyoni és Torda környéki zöldségtermelőket, akik így elmaradtak a kolozsvári piacokról. Az ELŐRE kifogásolja, hogy kolozsvári lakónegyedek „tömbházai között ott settenkednek az egylovas fogatok, s a szekérről 5 lejben mérik a burgonyát, 15-ben a hagymát. Kelkáposzta, saláta, spenót, retek vagy karfiol többnyire csak a hóstáti termelők kosarában látható”. A kolozsvári háziasszonyok azonban hálásak a titokban zöldséget áruló termelőknek, mivel az állami üzletek üresek, a gyerekek pedig enni akarnak, hiába ajánlgatja Ceausescu a gazdasági bajok orvoslására a koplalást...

NÓTT A HÁZASSÁGON KIVÜLI SZÜLETÉSEK SZÁMA

Magyarországon a gyermekek 7,2 százaléka jön házasságon kívül a világra, ami — sajnos, megfelel az európai átlagnak. Ennél nyugtalanítóbb, hogy 1980-ban jelentős mértékben emelkedett a 16 éven aluli leánygyermek száma. Kö-

rükben különösen sok a szülési szövődemény és a koraszülés.

A FALVAK ELMARADOTTSÁGA

Az ország lakosságának 47 százaléka falvakban lakik. A községek infrastruktúrája messze elmaradt az európai átlag mögött. Ez ugyanúgy vonatkozik az egészséges ivóvízhálózatra, mint a csatornázásra, az útépítésre és a távközlési kapcsolatokra. Az elmaradottság másik forrása a szolgáltatások alacsony színvonala. A jelenlegi rendszer alkalmatlan elszórtan jelentkező igények kielégítésére. A hetvenes években a dinamikus községek mellett hanyatló falusi térségek keletkeztek, ahol szükségszerűen csökkent a népesség és előregedett a lakosság. Ezekben a falvakban a lakosság alapfokú ellátása (víz, áram, kiskereskedelem, iskola, orvos stb.) a legutóbbi tíz évben nagymértékben romlott. A MAGYAR TUDOMÁNY megállapítása szerint ez az életkörülményromlás 1,2 millió falusi lakost érintett.

KI A FELELŐS?

Egy falusi temető sírköveiről nemrég eltűntek a kereszték. A nyomok az általános iskolába vezettek. A tanítók a nagyokra gyanakodtak, de kiderült, hogy elsősök voltak a tettesek. Ezek a gyerekek a sírokról erőszakkal leszedték a feszületeket és elrejtették a temető közelében lévő bokrokban, azzal a szándékkal, hogy később majd továbbvizik.

TUDÓSOK A SZENTKORONÁRÓL

A magyar koronázási jelvényekről megtartott budapesti tudományos tanácskozáson több új megállapítás hangzott el: A fejletlen „görög korona” egységes egész, az a bronz és a lemezek egyidejűleg készülték. Ellentétben a korábbi felfogással, amely női koronának vélte, ezt a pántot a bizánci császár I. Gézának küldte, feltehetően 1074 második felében. A latin korona viszont — a jelek szerint — magyar munka a 11. század végéről, valószínűleg Szent István fejéreklye-tartója volt. A két korona egyesítésére 1083 és 1165 között kerülhetett sor. A tudósok szerint, a koronázási jelvények közül a palást az egyetlen, amely valóban Szent István korából való. A korona vizsgálatára eddig még semmiféle fizikai, vagy kémiai módszert nem alkalmaztak.

*

„Módvának sűrű vize”

A fenti című műsorral köszöntötte az Egyetemi Színpad Domokos Pál Pétert, a moldvai csángók kiváló kutatóját, 80. születésnapján. Az ünnepelt bevezető előadása után Budai Ilona, Kuncz László, Faragó Laura, Juhász Zoltán és más fiatal művészek csángó népdalokat, verseket, balladákat adtak elő.

*

Az erdélyi népszaporulat kérdőjelei

Románia lakossága a két legutóbbi népszámlálás között eltelt 11 év alatt 2,5 millió fővel gyarapodott, az erdélyi magyarság lélekszáma ugyanakkor mindössze 87 ezer fővel nőtt. A 13 százalékos országos gyarapodással szemben a magyar nemzetiség növekedése csak 5,4 százalékos volt. A lemaradás okát egyrészt az integrálódást jelentő vegyesházasságokban, másrészt az elnyomásból fakadó társadalomlélektani tényezőkben kell keresni.

A fiatal értelmiségiek helyzete Magyarországon

A gimnáziumi érettségi vizsga után a fiatalok általában nagy tervekkel vágnak neki életük egyik sorsdöntő szakaszának. Akik a középiskolában gyengébb tanulók voltak, rendszerint szakmát tanulnak, ami még két éves tanulást igényel. Így ők már 20 évesen „kész” emberek, ami azt jelenti, hogy az életük már nagy léptekkel elindult egy meghatározott irányba.

A középiskolában jobb tanulmányi eredményt elérő tanulók 90 %-a megpróbálkozik a meglehetősen nehéz egyetemi, főiskolai felvétellel. Évről-évre egyre több a felvételre jelentkezők száma, annak ellenére, hogy a felsőfokú oktatásban biztosított férőhelyek száma nem növekszik. A felvételi vizsga színvonala ezért mindig magasabb lesz, a követelmények növekednek. A mi szempontunkból a sikeresen felvételizők sorsa érdekes, az ő további útjukat kísérjük végig.

A felsőfokú oktatás világszerte gondokkal küzd, ami nem csoda, ha arra gondolunk: hányféle, egymástól igen különböző igényt kell, vagy kellene kielégíteni. Ezért azt mondhatjuk, hogy a magyar felsőfokú oktatás színvonala nem rosszabb, mint sok más európai és tengerentúli országban. A felsőoktatási intézmények általában széleskörű lehetőséget biztosítanak ahhoz, hogy a diákok az érdeklődésüknek megfelelő pályára felkészüljenek. A harmadik tanévben már egyre határozottabban körvonalazódnak azok a részletkérdések, amelyekkel a kötelező tananyagon felül elmélyültebben kívánnak foglalkozni. Legtöbbször a későbbi diplomamunka témájául is ezeket választják.

Az egyetemeken jó kutatómunka folyik, a diákok sok támogatást kapnak. Korántsem mondhatjuk el ezt a főiskolákról. A főiskolai oktatás messze elmarad az egyetemi mögött. Különösen megmutatkozik ez a kétvétenként megrendezendő Országos Tudományos Diákköri Konferenciákon (OTDK), melyeken a diákok dolgozatait és a helyszínen tartott rövid előadásait bírálják el. A díjak 80 %-át egyetemek kapják. A főiskolai dolgozatok igen gyakran nagyon szerény színvonalúak.

Az egyetemi, főiskolai diplomát 23-25 évesen megszerezve az érdeklődés továbbra is megmarad, viszont a lehetőségek a minimálisra csökkennek. Az álláskeresés gondolai minden egyéb fölé kerekednek. Nehéz ma jó állást találni egy diplomásnak, még kilátástalanabb a humán diplomások helyzete. Számukra leginkább tanári állások lehetségesek vidéken, falvakban. A felkínált állások közül csak kevés kínál egyúttal megfelelő szolgálati lakást. Ahol esetleg (alacsony lakbérű lakást) adnak, ott biztosan lehetünk, hogy vagy a munkafeltételek nagyon rosszak, vagy pedig egy a világtól elzárt kis település szándékozik „elnyelni” a pályakezdőt. Így már kezdetben számos kompromisszumra kényszerül a fiatal diplomás. Leegyszerűsítve a dolgot, a kínálózó alternatívák a következők: viszonylag megfelelő állás és rossz lakáskörülmények, vagy pedig rossz, perspektíva nélküli munkahely, de megfelelő lakáskörülmények. A szükség igen gyakran az utóbbi választására kényszerít. Különösen így van ez, ha a fiatalok már házások, még inkább, ha már gyermekük is van.

A pályakezdés első 6-8 éve anyagi gondok jegyében telik el. Hol vannak már az egyetemi, főiskolai tervek, álmok! Az első évek után keserű csalódás és a korábbi elképzelések teljes feladása következik, szakmai téren megrekedés, lelkiileg fásultság.

Egy pályakezdő humán diplomás fizetése városban 2400—2500 Ft, vidéken 100—200 Ft-tal több. A műszaki diplomások 2700 Ft körül kezdenek. (Összehasonlításképpen: városban egy szobás albérletért 1000 Ft-ot kérnek.)

Az albérletben vagy a szolgálati férőhelyeken nyomorgók is előbb-utóbb szabadulni szeretnének a lehetetlen körülményektől, saját házat, saját lakást szeretnének. De hogyan? Egy családirház felépítése legalább fél millió forintba kerül, ha a falak felhúzója és a többi lehetséges munka saját erőből, vagy rokonok, barátok ingyenes segítségével történik. Csak hogy hogyan lehet havi 2500 Ft-ból esetleg 800—1000 Ft havi albérleti díj mel-

lett ennyi pénzt megtakarítani? Ez csaknem lehetetlen.

Másik megoldás, ha a fiatal diplomásnak sikerül a szülőknél lakni. Így is nagyon sokáig tart, míg a szükséges pénzt sikerül előteremteni. De a szülők és a fiatalok együttélése manapság számos konfliktus forrása lehet.

Magyarországon világviszonylatban is nagyon nagy a válások aránya. Minden harmadik házasság néhány év után váással végződik. Hogy ez így van, ahhoz nagyban hozzájárulnak az említett lakásgondok, melyek minden más egyebet, a házastársak egymással való törődését, egymás gondjainak megértését stb. másod-, harmadrendűvé degradálnak. Mikorra az áhított ház felépül, vagy az új lakást, melyre 6-8 évet kellett várni, a fiatal házások megkapják, többnyire olyannyira elhidegülnék egymástól, megromlik a viszony közöttük, hogy hamarosan elválnak.

Napjainkban Magyarországon az összes társadalmi réteget figyelembe véve azt mondhatjuk el, hogy a fiatal diplomások élnék a legrosszabb lakáskörülmények között, ezért oly magas közöttük a felbomlással végződő házasságok aránya, ezért válnak az egykori nagy tervekkel induló fiatalok oly hamar az életbe belefáradt, a hétköznapi gondjaiba belefásult embereké.

Alföldi Konstantin

OLVASÓI LEVÉL

Othnonról egy fiatal diák írja:

Tegnap csöndes imádságos légkörben emlékeztünk meg a „nagy évforduló”-ról; égett az „emlékgyertyám”. Gondolatban ott voltunk azokkal, akik oly sokat küzdöttek, szenvedtek. — Nekünk, még fiataloknak, nehéz megérteni a történeteket. Ráadásul itthon meg is nehezítik a megértését. Legalábbis megpróbálják. Azért nagyon jó, hogy vannak még körülöttünk, akik magyaroznának, mesélnek az akkori eseményekről. — Sokat, sokat beszélgetünk erről...

(Vigasztalásul azoknak, akik általános-ságban csak anyagiasnak, ideálknélkülinek tartják az otthoni magyar ifjúságot. Szerk.)

*

A FORRADALOM TANÚI

A NEMZETŐR kiadásában magyarul is megjelent az Egyesült Nemzetek Különbizottságának jelentése az 1956-os szabadságharcról. Nem mi magyarok, hanem az ENSZ Kögyűlése által kinevezett külföldi diplomaták írták. Ez a Jelentés eddig csak az ENSZ 5 hivatalos nyelvén (angol, francia, spanyol, orosz, kínai) jelent meg, de magyarul még nem látott napvilágot.

A könyv emléket állít egyúttal a magyarbarát dán diplomatának, Bang Jensennek is, aki a Bizottság titkára volt és megakadályozta, hogy a 110 magyar tanú neve és címe a szovjet delegáció kezébe kerüljön, — ezért életével fizetett.

A 224 oldalas könyv Albert Camus: „A magyarok vére” című megrendítő írásával és a szabadságharc képeivel zárul.

Megrendelhető a Nemzetőr címén: D-8 München 50. Ferchenbachstr. 88. Ny.-Németország. Ára postaköltséggel, fűzve 28.— DM (13.— \$.), vászonkötésben 35.— DM (16.— \$ US).

*

A FORRADALOM OKNYOMOZÓ TÖRTÉNETE 1945 — 1956

Az 560 oldalas, vászonkötésű, művészi borítólappal, szép kivitelben megjelent könyv ára DM 40.—. Megrendelhető a szerző címén: Csonka Emil, Elektra-Str. 58, D-8000 München 81. BRD.

A könyv az írónak a német sajtóban és könyvkiadásban ismert nevén az ösztrel megjelent német nyelven is: Emilio Vasari „Die ungarische Revolution 1956” 500 oldalon, szép nyomásban, vászonkötésben. Ára: DM 49.80. Beszerezhető a német könyvkereskedők útján. — A leghasznosabb és legszebb ajándék német barátainknak és ismerőseinknek.

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

Linzi: Elsőáldozás: Csáky Gyula nov. 5-én a Thalhami kápolnában elsőáldozáshoz járult. Szülei gyermekükkel együtt járultak az Úr asztalához. Az elsőáldozási kép és gyereke messze tengerentúrra elkíséri őket! Az Úr áldása legyen velük ott is!

Halálozás: Kegyelettel emlékezünk meg Füsspök József, Kufstein-i lakos elhunytáról, aki a Linzi-i Kultúregyesület hűséges támogatója volt, valamint Kirsch Gyuláról, Linzi-i honfitársunkról is. Nyugodjanak békében!

HOLLANDIA

Halálozás: Leeuwarden: Balassa László 71 éves korában okt. 15-én váratlanul elhunyt. Temetése okt. 19-én volt. — Purmerend: Lóczi Miklós 21 éves korában szerencsétlenség következtében elhunyt. Hamvasztása okt. 30-án Velsenben volt. — Winterswijk: Pados Ottó 70 éves korában szerencsétlenség következtében elhunyt. Temetése nov. 4-én Enschede-ben volt. — Nyugodjanak békében!

NÉMETORSZÁG

München: Születés-keresztelés: Vicsik Dániel Csaba, V. Imre és Újhelyi Erzsébet fia, szül. 1981. május 4-én Burghausenban. Keresztelték nov. 22-én Münchenben. — Bottyánszky Karen Diana, E. Hosszú Ilona kislánya, szül. 1981. aug. 17-én Münchenben; keresztelték ugyanott dec. 13-án. — Barna Dániel, B. Lajos és Pataki Valéria kislánya, szül. Rosenheimban 1981. nov. 15-én, keresztelték ugyanott dec. 12-én.

Halottaink: Bárány Emilia, rajztanár és festőművész, életének 58. évében, 1981. nov. 15-én Budapesten váratlanul elhunyt. Gyásolja nővére, Bárány Ilona, a müncheni Magyar Misszió hosszú éveken át volt titkárnője, rokonai és barátai. — Bartolovich Teréz, 1981. nov. 23-án Feidkirchenben meghalt, temették ugyanott nov. 25-én. Nyugodjanak az Úr békéjében!

Stuttgart: A kereszttség szentségében Isten gyermekei leitek: Szukola Balázs és Rózsa Kislia, Tomas, nov. 23-án; Peter Dezideriu és Erzsébet kislánya, Anikó Ilona dec. 6-án.

Az örök hazába költözött: Kiefer Mátyás 69 éves korában. Az esslingeni Pliensau-temetőben helyezték örök nyugalomra dec. 3-án. Nyugodjék békében!

NORVÉGIA

Stavanger: Halálozás: Merényi István és Kaldtveit Olav elhunytak. Nyugodjanak békében!

OLASZORSZÁG

Keresztelés: Maranello (Modena): Daniele-t, Ceccarelli Aldo és Sárosi Györgyi második gyermekét nov. 15-én, — Lana / Bolzano: Florian-t, Pobitzer Matthias és Végvári Ildikó harmadik gyermekét, nov. 21-én keresztelték. — Isten őtessen mindnyájukat!

Halálozás: Róma: Kállay Kristófné sz. Vársárhelyi Vera édesapja: Vársárhelyi András, 87 éves korában okt. 16-án meghalt. Temette Mons. Magyary Gyula. — Padova: Camporese Mária nov. 3-án 75 éves korában elhunyt. — Nyugodjanak békében!

Kis események, sok mondanivaló

...Nyolcan feküdtek a magyar kisváros kórházának egy betegszobájában. Valamennyien asszonyok, többnyire idősebbek... De voltak köztük fiatalok is. A betegség, mint az élet megpróbáltatásai általában, közelebb hozza az embert a végső dolgokkal való konfrontációhoz, a „honnant”, „hová”, „miért” meggondolkodtatja, magábaszállásra készíti a teremtményt. Egyik nap a közeli kis templom esti harangszavára váratlanul feltette egy 60 körüli asszony szobatársa a kérdést, hajlandók lennének-e vele imádkozni s közösen elmondani az Úrangyalát... Ismerve fajtánkat és az ember elpusztíthatatlan vágyát a „Remény Forrásához”, bizonyára nem lep meg az olvasót, amikor a hét szobatárs-asszony egyhangú, lelkes igenlő válaszát hallja... Az ima nem állt meg az Úrangyalánál, belőle ének lett és rózsafüzér... S ez így ment heteken, hónapokon keresztül... A betegek változtak, az ima maradt...

S ahogy ez a regényekben szokott lenni, az imádkozó betegszobát egyszer váratlan látogatás érte. Belépett az ügyes orvosnő. Nem tudni, ki volt job-

ban meglepve, 'megrémlve', ő-e vagy a betegek... A hitvallók elszántságával folyt tovább az ima, és az orvosnő, — becsületére váljék! — csendben hallgatott a szoba ajtajában s talán maga is imádkozott... a családja egészségéért, a betegeiért, a boldog szabad és örök életért?... Ki tudja ezt, Isten egyenesen ír görbe vonalakon is s csak Ő lát az emberi szívekbe... Egy azonban biztos: a magyar kisváros kórtermében azóta is imádkoznak s nem egyszer orvosnővel és ápolónővel együtt...

*

A másik 'eset'...

Évszázadokon keresztül büszke önérzettel viselte a középosztálybeli kistisztviselő valamelyik királyunktól adományozott nemesi előnévét: lugosi Elek Péter... (A név érthető okokból meglett változtatva!) Az ősök Erdély vadregényében éltek, az öreg Eleket Trianon sodorta a csonka hazába... Gyerekeiben, unokáiban élt azonban az „óhaza” nosztalgija, s vágyuk mindig az volt, hogy egyszer ellátogatnak oda; van-e még ott jórokon, aki emlékszik a trianoni elszakítottakra...? S bár a világ azóta kisebb lett s autóval alig van két ország viszonylatában távolság, legfeljebb egy közismerten „kellemetlen országhatár”, s bár a mai magyar kormány az ezeréves Hazának a Trianoni csonkon kívül maradt magyarjait gyakorlatilag és gyalázatos módon „leírta” és cserben hagyja, csak a harmadik generációnak sikerült eljutni Lugosra remélt rokonlátogatásra illetve rokonmeg „feltalálásra”... Gárdonyi Ábel és Eszterjének példájára gyűjtögette az utazó unoka forintjait és kacskaringózott kis bádogskatulyájával (autójával) Erdély bércei között, mígnem megérkezett... Regénybeillő volt a találkozás a falu még egyetlen élő „lugosi Elek”-jével... egy öreg első világháborús rok-

kant aggastyánnal és családjával... Regénybe illő és könnyekre fakasztó!... Percekben belül összeszaladt az egész falu, hogy valaki, rokon, az onazából hozzájuk érkezett. Nemcsak nyári szabadságra, világot látó vagy kíváncsiszkodó, nem tanulmányútra utazó vagy 'népieskedő', hanem rokon, vérrokon, tesver abból a Magyarországból, melybe ők, az erdélyiek, még mindig reményüket helyezik s sorsuk jobbrafordulását várják...

Az egy éjszakából több is lett s mikor az unoka elhagyta Elekéket, szinte az egész falu rakta tele utraivalóval kis kocsiját... kenyér, tojás, kolbász, paprika, gyümölcs... A szegények szegénységüket adták, de azt könnyes imádságos jószívvel...

Eddig az elbeszélés...

*

...Amikor látogatóm ezt a két 'eset' elmesélte, lehetetlen volt nekem is nem az imádkozó betegszoba vagy a lugosi székelyek áhítatos örömet érezni. És még valamit... A múlt kétségtelen hibái, urambátyámoskodás, patópálokodás, szociális igazságtalanságok és esetenkénti álkereszténység ellenére fajtánk fenntartó eleme, a n é p, megőrizte az emberi jellemet és az ezeréves magyar történelmet biztosító alapvető tulajdonságait, az Istenfélelmet és a Hazaszeregetet... Isten: létünk alfája és omegája... és a Haza: hol élni jó és ha kell, halni kell...

A. B.

A RÓMAI SZENT ISTVÁN HÁZ

Ez a zarándokház a magyar emigráció egyik büszkesége. — A hatvanas évek közepén sikerült megboldogult Zágon József prelátnak és segítőitársainak megvalósítani egy régi vágyat. Újra felépíteni a Szent István Zarándokházat Rómában. Akadt egy nemesszívű magyar hölgy, Gr. Fáy Erzsébet, aki megígérte, hogy örökségéből megépítteti a házat, ha a kinti magyarok vesznek hozzá megfelelő telket. 1966-ban, Szent Erzsébet napján helyezték el az alapkövet, 1977. aug. 20-án szentelték fel a Magyar Szentek tiszteletére emelt kápolnát. Prokop Péter, művész paptestvérünk, szép freskói és gyönyörű színes ablakai díszítik ezt a kápolnát. Különösen bájos benne Árpád-házi Szent Erzsébet légiiesen kék virágos alakja. — Költemény színekből! — Külföldi magyarok építették a házat tovább, sokan segítettek hozzá (Speck Péter, Német Püspöki Kar stb.).

1971. okt. 2-án a száműzött bíboros, Mindszenty József, meglátogatta a házat és a vendégkönyvbe ezt jegyezte be: „A Magyar Katolikus Egyház megvalósult álma ez a ház, boldogsággal tölt el. — Mindszenty József, esztergomi érsek.”

A legutóbbi őszi nagy zarándoklaton többszáz magyar zarándok jelenlétében 23 magyar pap celebrálta az első közös szentmisét; a szentbeszédet Ispánky Béla, angliai főlelkész, mondotta: „Szent Erzsébet jószágos magyar szívére emlékezünk; emlékezünk 25 évvel ezelőtti szabadságharcos hőseinkre, s emlékezünk a törpék világából immár a legnagyobbak közé magasodott Mindszenty prímásunkra. Fölajánljuk ezt a zarándoklatot és a kezdődő szentmisét Szent István hű népéért, bárhol éljen: odahaza vagy a nagyvilágban”. — A Szent István Ház jelenlegi igazgatója Mester István prelátnak.

T. F.

Szent Erzsébet ünnepségek Párizsban

A Párizsi Magyar Keresztény Közösség három ünnepi műsorral ökumenikus szeltemben emlékezett meg Szt. ERZSÉBET halálának 750 éves évfordulójáról.

Pénteken (nov. 20-án) a JOHANNITA LOVAGREND Prof. Dr. MESTER László rendezésében SZENT ERZSÉBETET, mint a szegények beteggondozóját és az első lepra-kórház alapítóját méltatta. Az ünnepély bevezető imáját Dr. HIERÓ István, a Katolikus Misszió plébánosa mondta.

21-én (szombaton) a MÁLTAI LOVAGREND magyar szövetségének párizsi csoportja tartotta meg szokásos évi lelkigyakorlatát a környező országok lovagjainak részvételével a Katolikus Misszió helységében. Ennek keretében Szt. Erzsébet életéről, családjáról, valamint az 5. keresztetes hadjárat lefolyásáról színvonalas előadások hangzottak el Dr. FRANK Miklós prelátnak, Dr. VAJAY Szabolcs és LENTULAY György főszervező közreműködésével. A lelkigyakorlat szentmiseáldozattal zárult, amelyet szép máltai miseruhában (LENTULAY Györgyné munkája) Msgr. Dr. FRANK Miklós celebrált. P. RUZSIK főlelkész és Dr. HIERÓ plébános koncebrálásával. Ezután gróf KÁROLYI György lakásán vacsorára gyűltek össze a MÁLTAI LOVAGOK családtagjaikkal és vendégeikkel együtt.

Másnap vasárnap (nov. 22-én) a Magyar Keresztény Közösség a helyi francia plébániával, valamint a MÁLTAI LOVAGREND a Szt. Erzsébet templomba jött össze ünnepélyes nagymisére. Főcelebráns LUSTIGER bíboros, Párizs új érseke volt, akivel három francia és három magyar pap (Msgr. Dr. FRANK, P. RUZSIK és Dr. HIERÓ) koncebrálta. A protestáns gyülekezet élén KULIFAY Imre nagytiszteletű úr is jelen volt.

A párizsi érsek szentbeszédében Szt. Erzsébet érdemeit méltatva kihangsúlyozta, hogy a magyar Szent a Megváltó Jézust követve nemcsak adott embertársainak, hanem mindenkét odaadta.

A Máltai Lovagrendet francia részről Guy de POLIGNAC és J. L. de FAUCIGNY-LUCINGE hercegek, lengyeleket W. PONINSKY gróf, a magyarokat KÁLLAY Kristóf v. vatikáni követ képviselte.

A Misszió szűzmáriás nemzetiszínű zászlaja körül a magyarruhás hölgyeken kívül még a misszióval együttműködő Magyar Szervezetek képviselői is jelen voltak és együtt énekeltek az „Isten, Hazánkért térdelünk elődbe” kezdetű éneket, és a magyar himnuszt.

Az ünnepségeket, magyar szokás szerint közös ebéd fejezte be a Misszió éttermében.

Jankovich István

Felhívás

A Magyar Szentkorona-emlékmű Előkészítő Bizottsága 1981 november 25-én megalakult Münchenben magyar intézmények és szervezetek részvételével.

Célja, hogy Mattseeban, Salzburg mellett, ahol a magyar Szentkorona 1945 április 24-től július 26-ig el volt ásva, méltó emlékművet állíttson. A gránit-emlékmű felavatására 1982 koraószén kerül sor. A szükséges anyagiak előteremtésére az európai és tengerentúli magyarság legszélesebb rétegeinek a bevonásával gyűjtés indult meg.

Az emlékművel kapcsolatos munkálataikról és a gyűjtésről időről-időre a sajtóban tájékoztatunk.

Adományokat, megajánlásokat a következő bankszámlára: MEB Szentkorona Emlékmű, Bay. Vereinsbank München Nr. 145625 kérjük.

A Magyar Szentkorona-emlékmű Előkészítőbizottság nevében:

Dr. Harangozó Ferenc

a Mindszenty-Alapítvány tanácsosa

Dr. Fáy Gedeon

a Ny. Európai magy. ref. Lelkigondozó-Szolgálat elnöke

Dr. Stankovich Victor

az Eur. Szab. Magyar Kongresszus elnöke

v. Katona Sándor

a Németorsz. Magy. Szervezetek Központi Szöv. elnöke

v. Radnóczy Antal

a Vitézi Rend h. főkapitánya, a Ludovikás Egyes. elnöke

Figyelem! Figyelem!

Szamosi József

MÁRIACELLI EMLÉKKÖNYV
Képes magyar kalauz

Az ízléses kiállítású könyvecske a híres Mária-kegyhely történetét, bazilikáját és a kincstár nevezetességeit mutatja be, mindenütt kelmelve Máriacell magyar kapcsolatait.

A könyvet 14 fekete-fehér-, és 32 színes kép díszíti.

Megrendelhető az „Életünk” szerkesztőségében. Ára 12.- DM, vagy 6.- \$ és postaköltség.

Magyarok legkedveltebb szórakozóhelye!
HAGYOMÁNYOS MAGYAR DIÁKBÁL

1982 február 7-én, vasárnap
19.30 órai kezdettel

az eddigi nagyszerű keretek között a Hotel Bayerischer Hof (8 München 2. Promenadeplatz 2) dísztermében. A bál az elsőbálozó lányok nyitják meg. **Jelentkezésüket:** 1982 január 8-tól naponta 17.00 — 20.00 óráig a (089) 692 39 82 telefonon kérjük.

A tánczenét két ismert magyar zenekar szolgáltatja. Változatos műsorunkkal biztosítunk kellemes szórakozást, vidám hangulatot! A bevétel egy részét karitatív célra szánjuk! Kérjük barátainkat, hogy a dátumot már most jegyezzék elő a naptárba.

A Diákszövetség Müncheni Csoportja
Bálrendezés

M é h é s z t á r s a k!

Szétszórva a világon és „környékén“, szeretném, ha levelezés útján egymással megismerkednénk és tartanánk is a kapcsolatot. — Égőreink, méheink, kaptáraink és így tapasztalataink is mind külföldiek, de értékesek és hasznosak lehetnek mindnyájunk számára. — Kár volna ezeket egymásnak nem tovább adni!

Ezért, Társak, tehát rajta!

Kinek kedve s ideje tartja!...

Cím: Pereskity Antal, Wiesweg 12
D-7118 Künzelsau

Magára maradt, évek szerint idős, de szellemileg friss r. kat. dípl. kertész, szépen berendezett lakással, szerény nyugdíjjal, keresi jólelkű és jókedélyű nyugdíjas asszony ismeretségét, aki mint jó feleség megosztja vele a magányt. „Öreg ember nem vén ember“ jeligére választ kér a Szerkesztőségbe.

Bükkfával füstölt

kitűnő, fokhagymás, kicsit csipős magyar parasztkolbászt szállítok. Ára DM 16.— 1 kg plusz utánvét és csomagolási díj.

Kobiljski Alexander hentesmester
Graf von Galenring 4 - 5800 Hagen 1
Telefon: 02331 / 16649

Diplomás zongorista keres munkát klasszikus kamarazenében, színháznál, vagy kísériként. Cím: Pianiste, Bp. 02. 75261 — **Paris-Cedex-06.**

DIÓSZEGHY TIBOR, hites tolmács és fordító, magyar-német és német-magyar, Németországban tanácsadás, állampolgársági és menekültügyi kérdésekben, valamint peres ügyekben segít. — Daimlerstr. 249. D-4040 Neuss. Tel.: (021 01) 54 13 17.

MINDENNEMŐ magyar-német / német-magyar fordítást gyorsan és olcsón elvégzem

WILHELM DIVY

diplomás, törvényszéki hites okiratfordító és tolmács, tanár, magyar és német főisk. végzettséggel, a magyar és német iskolarendszer alapos ismerője.

FIGYELEM! Kilenc éve szervezek privátutazás-jellegű, magas színvonalú magyarországi társasutazásokat, németül beszélők számára is. Kérjen prospektust! **CIM:** Wilhelm Divy. 7990 Friedrichshafen, Lindenstr. 50. — Tel.: 07541 / 71391.

RUPP LÁSZLÓ hites törvényszéki fordító, vállal fordításokat magyarul németre és németül magyarra. — Postfach 162, D-8000 München 1 - Telefon (089) 3 00 21 62

● H A Z A I H E N T E S Á R U ●

DM
1 kg Grillkolbász vákuum 16.—
1 kg Kolbász 16.—
1 kg Kolbász friss füstölt 14.80
1 kg Véreshurka rizsával 12.—
1 kg Májashurka rizsával 12.—
1 kg Disznósajt 14.80
1 kg Tokaszalonna 10.80
1 kg Vastag szalonna 14.—
1 kg Tepertő 16.—
1 kg Csülök 12.—
1 kg Borda 12.—
1 kg Sonka 24.—
A szállítás utánvételes. 5 kg felüli rendelésnél portómentes, csak csomagolási és gyorscsomagdíjat számítunk.

Michael Taubel, Metzgermeister
Peter-Rosegger-Str. 3.
6710 Frankenthal/Pf.
Telefon: 06233 / 62693

A szovjet fiatalok kábítószerei

A kábítószer-veszély elleni küzdelem a proletárok világbirodalmában ott kezdődik, hogy nincs olyan újság, rádió, tévé, film vagy színpad, amely a kábítószer-évezet és kereskedelem egyszerűen nem téma! A birodalmi egészségügyi minisztériumban van egy ún. Állandó Narkotikum Bizottság (jelenlegi vezetője: E. Babaján), ez a testület szoros együttműködik az UNO Narkotikus Kábítószer Komitéjával. De a tömegmédiákban hiába keresne bárki színes kábítószeres „sztorikat“, az informálást illetően az az elv: „Minél kevesebb — annál jobb!“ Az informálás ugyanis — hivatalos felfogás szerint — csak fokozná az érdeklődést a kábítószerek iránt.

Persze a Szovjetunióban is vannak, akik azt tartják, hogy a kábítószer rabjainak következményeket vonhat maga után. De nincs pardon! Ha ismertté válik egy-egy eset, haladéktalanul jelenteni kell a rendőrségnek, ahol az illető rákerül egy diszkriminációs listára és legény legyen a talpán, ha nevét onnan valaha is le tudja radioztatni. Egyes szülők ezt tudva, féltve gyermekeiket, hogy örökre meg lesznek „bélyegezve“, inkább elhallgatják vagy bagatellizálják gyermekeik félrelépését, így akaratlanul is segítkezik a kábítószer-veszély terjesztéséhez.

Babaján a „Novaja vremja“ c. újságban azt állította, hogy a kábítószer rabjainak száma náluk inkább csökkenőben van, mint emelkedőben. Szerinte 1978-ban 3.050 regisztrált kábítószerest tartottak nyilván, de számuk 1979-ben lelapadt 2.710-re. Ez a szám a majdnem 250 millió ember közt valóban elenyésző. Babaján szerint ezek is legnagyobb részt krónikusan beteg emberek, akik gyógykezelésük során szoktak rá mint fájdalomcsillapítókra, a drogokra. Így a Szovjetunióban a kábítószerek sorában furcsa módon a kodein és a morfiám áll az

KÉRJÜK OLVASÓINKAT, HOGY ELŐFIZETÉSÜKET RENDEZZÉK!

SZERENCÉS, SIKEREKBEK GAZDAG
BOLDOG ÚJESZTENDŐT KIVÁN
kedves Vevőinek és Barátainak
Katkó Sándor
MUSICA HUNGARICA
München - Rümannerstr. 4

HÜSIPAROSOK! — Kiváló egzisztencia!
Münchenben harminc éve bevezetett, központi felkérésű speciális magyar **hentesárúüzem** nyugalombavonulás végett előadó. — Érdeklődni: Telefonon 17.00 óra után (089) 14-69-37.

„TÉNY“ Ungarische Spezialitäten

Inh.: O. BAYER

Kreitmayerstr. 26 - D-8000 München 2
Telefon (089) 19-63-93 DM

Alföldi Olaszrizling	5.10
Alföldi Kékfrankos	5.10
Abasári Rizling	6.15
Debrői Hárslevelű	6.15
Badacsonyi Kéknyelű	6.50
Badacsonyi Szürkebarát	6.60
Soproni Kékfrankos	6.40
Villányi Burgundi	6.60
Hajó Cabernet	6.50
Boglári Olasz Rizling	5.95
Boglári Kékfrankos	5.95
Boglári Cabernet — rosé	5.95
Tokaji Aszú 4 puttonyos	13.50
Tokaji Aszú 3 puttonyos	11.50
Vilmos körtepálinka	22.50
Császárkörte	18.50
Kecskeméti barackpálinka	25.—
Hasas barackpálinka	23.—
Cserezhnye pálinka	23.—
Szilva pálinka	21.—
Kosher szilvapálinka	28.—
Hubertus	18.50
Beverage Bitters (Unic.) 1 lit.	26.—
Beverage Bitters (Unic.)	14.50
Pick szalámi kg.	24.—
Csaba kg.	21.50
Gyulai kg.	20.—
Süli Debreceni kg.	15.—
Süli kolbász kg.	16.—
Kalocsa tarhonya 1/2 kg.	3.10
Nagykoktatás 1/2 kg.	3.40
Lebbencs 1/2 kg.	3.40
Kiskocka, cernametélt 100 gr.	—80
Paprika káposztával 700 gr.	4.40
Bogyiszlói paprika (erős) 700 gr.	4.10
Hegyes paprika csipős 700 gr.	4.40
Hegyes paprika kevésbé csipős	4.40
Házi kolbász kg.	18.50
Disznósajt kg.	12.50
Véres-májashurka a téli időszakban	12.50

Üvegárut is szállítunk!

első helyen. De azért akadnak „hasis-zabálók“ is, kik valahogy — jöllehet már rég tilos a hasis alapanyagát adó indiai kender kultiválása — mindig hozzájutnak vadon termő kenderhez.

Érdekes, hogy az ópium csak 1974 óta szerepel a Szovjetunió tilalmi listáján. Az meg szinte hihetetlen, hogy jelenleg egyetlen heroin-élvező sincs regisztrálva! De akkor mi indokolja a heroin elleni harcra való nekigyürközést? Ugyanis nemcsak a heroin előállítását tiltották meg már régen, hanem még a gyógyszerárak polcairól is száműzték a heroint. Egy idő óta a kokain ellen is irtó háború folyik. Viszont a jóval „ártalmatlanabb“ LSD teljesen ismeretlen.

Mégis tévedés azt képzelni, hogy a drogok nem hagytak semmi nyomot a szovjet ifjúságban. A legerősebb infekciót Grúziában derítették fel. Tömegekről azonban ott sem lehet beszélni. Az élvezők jobbra a hatalmon lévő, relatív jómódú „új osztály“ babusgatott csemetéi, egyetemi tanuláshoz kizárt, vagy tanulmányaikban lemaradt ösdiákok, csalódott fiatal munkások, kik szokimondásuk vagy „tévedéseik“ miatt állásukat veszítették. A pszichológiai motívumok valójában hasonlóak a kapitalizmusban és kommunizmusban.

Moszkva a kábítószer ellenes harcban régóta keresi az együttműködést a külfölddel. Az UNO-komitéhoz rendszeresen beterjeszti évi jelentéseit. 1979 őszén az Egészségügyi Világszervezet a Tadzsik Szovjet Köztársaság fővárosában rendezett nemzetközi szemináriumot, amelynek vezérgondolata volt: „A narkológia aktuális problémái“. Az összefüggést az oroszok, sajnos, kihasználták propagandisztikus célokra és a szemináriumból polit-propaganda színpadot csináltak. Egyrészt nevetségessé szemelalmonharcolt indítottak a Nyugat ellen, másrészt a Szovjetuniót mint földi paradicsomot próbálták beállítani. A valóság ezzel szemben az, hogy a Szovjetunió szinte hermetikusan elzárta kapuin is átszivárog a kábítószer-mánia és a hozzávaló „stoff“. A helyzet tehát nem egészen rózsás, mint ahogy büszkén mesélik, bár távolról sem olyan ijesztő, mint a nyugati országokban. A szovjet embert a hatalmi apparátus automatikusan jobban védi. De szerepet játszik a szovjet fiatalok összehasonlíthatatlanul nagyobb szegénysége, kisebb szabadsága, a külföldi utazások akadályozása és az a tény, hogy a kábítószer-kereskedés a Szovjetben a szó szoros értelmében életveszélyes foglalkozás. A szovjet polgár kénytelen hát szerényebb kábítószerekkel beérni; a heroint, LSD-t és a többi „keményebb“ élvezeti cikket az olcsóbb alkohol pótolja, amellyel viszont úgyszólván mindenki rendszeresen „narkotizálja“ magát.

H. L.

Új könyvesemény! Megjelent!

Kapható!
Csonka Emil
A FORRADALOM
oknyomozó története
1945-1956

Csonka Emil könyve hiteles történelmi mű, izgalmas olvasmány, hézagpótló munka, a forradalom kézikönyve, a 20. századi magyar történelem 12 évének drámai megelevenítése.

A könyv ára: 39.80 DM, vagy 19.80 USA dollár, plusz portó. Fizethető csekkel, money orderrel, postautóval. Megrendelhető a szerző címen: Dr. Emil Csonka, Elekstr. 58, D-8000 München 81, BRD, W. Germany

Kedvezményes áron kapható!

AZ IRODALOM VILÁGA

A könyv az irodalomelmélet alapkérdéseit tárgyalja, bő szemelvényeket nyújtva a világirodalom remekíróinak műveiből. Pl. csak a költői műfajokat ismertető fejezeteket 100-nál jóval több gyönyörű vers illusztrálja.

Tanároknak, felsős diákoknak és az irodalom iránt érdeklődőknek melegen ajánljuk.

A több mint 300 oldalas szórakéltetésű, egészségvonkötésű könyv ára csak 15.— DM, tengerentúlra 10.— \$ + postaköltség.

Rendelje meg az „Életünk“ címen!

ÉLETUNK

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
8000 München 81, Oberföhringerstr. 40
Telefon: (089) 98 26 37.

Felelős Kiadó:
a Magyar Kat. Főfelkészítésg.

Felelős szerkesztő:
Dr. Harangozó Ferenc,
Seelsorger.

*

Redaktion und Herausgeber:
die Ungarische Oberseelsorge,
8000 München 81, Oberföhringerstr. 40. Telefon: (089) 98 26 38.

Redakteur: Dr. Harangozó Ferenc.
Abonnement: DM 15.— pro Jahr und
Exemplar; nach Übersee DM 25.—

ELŐFIZETÉS:

Az élelünkét a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét és ő náluk is keil előfizetni!

Tengeren túlra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a Kiadóhivatal küldi az újságot.

Egyes szám ára egy évre 15.— DM, vagy ennek megfelelő valuta.

Tengeren túlra légipostával 25.— DM. Lapzárta: a hónap 18-án. — Hirdetéseket csak 15-ig fogadunk el.

Postscheckkonto: Nr. 606 50-803, Kath.

Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto:
München.

Bankkonto: Bayer. Vereinsbank,
Nr. 145857, Kat. Ung. Seelsorge
„Életünk“

Druck: Danubia-Druckerei,
Ferchenbachstr. 88. - 8 München 50.

MÉG KAPHATÓ

J u h á s z L á s z l ó
MAGYAROK AZ ÚJVILÁGBAN

című új könyve, amely az első világháború őstüntől a századforduló kivándorlási hullámig követi az amerikai magyar nyomokat.

Ára: 15.— DM, 100.— öSch, 7.— \$.
Megrendelhető: Dr. Juhász, Bülowstr. 10/1
D-8000 München 80

A szerző két korábbi könyve:
„Bécs magyar emlékei“ és „Burgenland“
ELFOGYOTT

MAGYAR HENTES — VIKTOR PAL

Jerchenstrasse 29. D-7063 Welzheim
Telefon: 07182 / 67 36

1 kg. Kolbász, füstölt	DM 16.—
1 kg. Kolbász, friss, sütni és grillezni	15.—
1 kg. Debreceni	16.—
1 kg. Disznósajt, csipős	10.—
1 kg. Disznósajt, gyomorban, füstölt	12.—
1 kg. Balkán füstölt májas	12.—
1 kg. Balkán füstölt véres	10.—
1 kg. Hurka, sütnivaló, rizsával, vérral vagy vér nélkül	10.—
1 kg. Fokhagymás sonkaszalámi	16.—
1 kg. Paprikás Puszta-Szalámi	16.—
1 kg. Lengyelsonkaszalámi (90 % soványhús)	20.—
1 kg. Főtt-tokapaprikás szalonna	12.—
1 kg. Angolszalonna	20.—
1 kg. Hasaalja szalonna, magyarosan	12.—
1 kg. Hátsó sonka, füstölt,	20.—
1 kg. Fehér sós-szalonna (vastag)	10.—
1 kg. Paprikás Lengyel Kolbász	12.—
1 kg. Orig. Pick- vagy Herz-szalámi	26.—
1 kg. Orig. Szegedi Paprikás-szalámi	26.—

Minden árut légmentes csomagolásban utánnvétellel szállítok.

PRO LIBERTATE HUNGARIAE
emlékérme díszes nemzetiszín dobozban kapható!

A 60 mm. átmérőjű, 90 gr. súlyú érem ára (tokkal együtt): bronz patinával: 55.— DM (25 \$), ezüstözött bronz: 75.— DM (35.— \$), színezüst: (1000/1000 AG, 24 K) 295.— DM (135.— \$). Az árban nincs benne a postai szállítási költsége.

Megrendelhető:

NUMISMATA HUNGARICA
Postfach 73-0302.
D-6000 Frankfurt 73. BRD.